

PIRKANMAAN MAAKUNTAMUSEO

VALKEAKOSKI VANHAKYLÄ KYLÄTONTIN KOEKAIVAUS JA INVENTOINTI ELOKUUSSA 2007

Kalle Luoto

2007

Pirkanmaan maakuntamuseo/

Kulttuuriympäristöyksikkö

ARKISTO- JA REKISTERITIEDOT

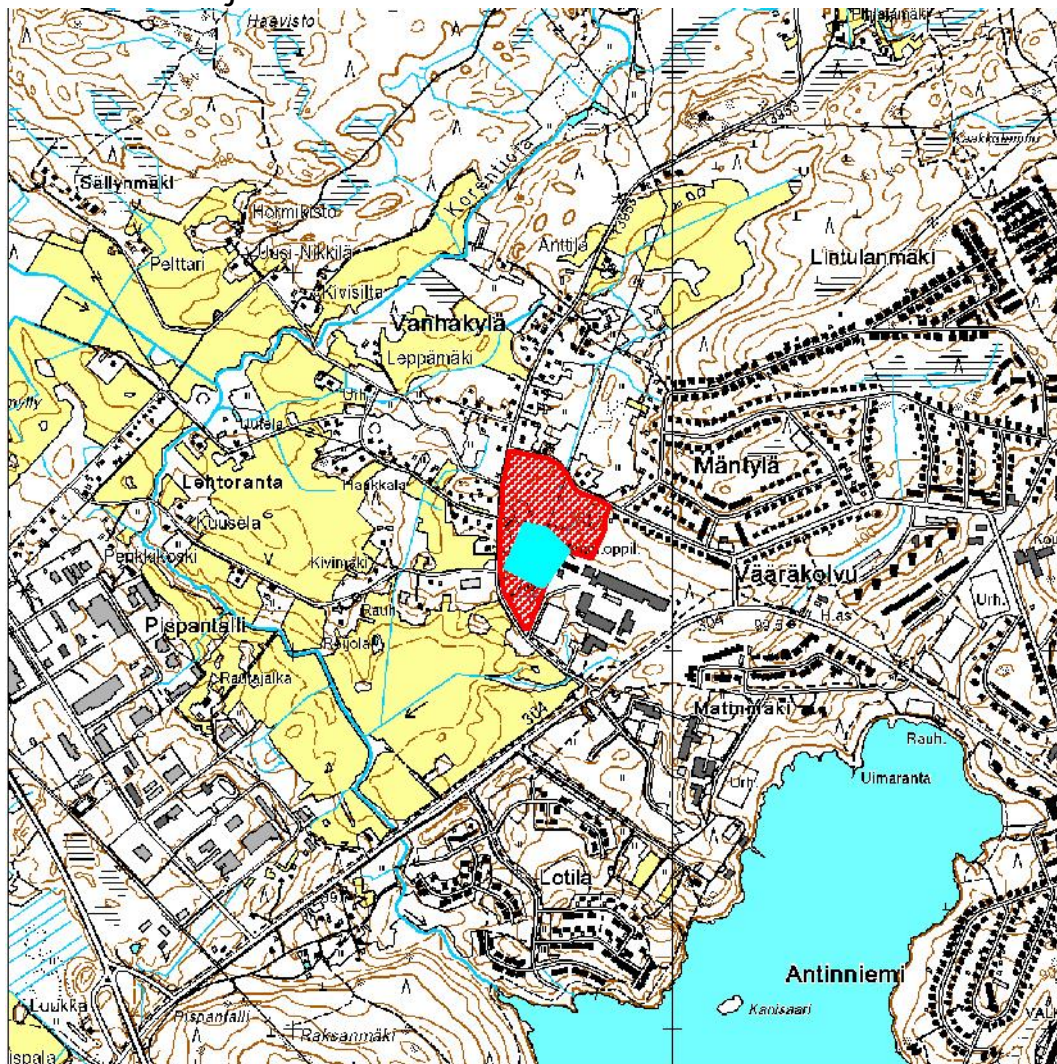
<i>Tutkimuskohteen nimi</i>	Vanhakylä
<i>Kunta/Kaupunki:</i>	Valkeakoski
<i>Kylä:</i>	Roukko
<i>Tila:</i>	1-14
<i>Tontti:</i>	-
<i>virallinen kiinteistötunnus:</i>	908-410-1-14
<i>Tutkimuksen laatu</i>	Koekaivaus- ja inventointi
<i>Kohteen ajoitus</i>	Historiallinen aika, noin 1600-luvulta 1900-luvulle.
<i>Peruskarttalehti:</i>	PK 2114 12 Metsäkansa
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i> (muinaisjäännösrajaus 2002)	p = 6800 883 – 6801 043 l = 3338 715 – 3338 888 z = n. 90-92 m mpy
<i>KKJ-koordinaatit:</i> (muinaisjäännösrajaus 2002)	X = 6797 168 – 6797 337 Y = 2499 560 – 2499 726 z = n. 90-92 m mpy
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i> (muinaisjäännösrajaus tutkimuksen jälkeen 2007)	p = 6801 042 – 6801 176 l = 3338 641 – 3338 750 z = n. 92-93 m mpy
<i>KKJ-koordinaatit:</i> (muinaisjäännösrajaus tutkimuksen jälkeen 2007)	X = 6797 323 – 6797 467 Y = 2499 481 – 2499 577 z = n. 92-93 m mpy
<i>Yhtenäiskoordinaatit:</i> (tutkimusalue)	p = 6800 750 – 6801 235 l = 3338 690 – 3339 010 z = n. 89 – 94 m mpy.
<i>KKJ-koordinaatit:</i> (tutkimusalue)	X = 2499 540 – 2499 835 Y = 6797 055 – 6797 535 z = n. 89 – 94 m mpy.
<i>Maanomistaja:</i>	Valkeakosken kaupunki
<i>Maanomistajan osoite:</i>	Sääksmäentie 2, PL 20 37601 Valkeakoski
<i>Tutkimuslaitos</i>	Pirkanmaan maakuntamuseo / KuYY

<i>Kaivauksen johtaja</i>	FM Kalle Luoto
<i>Kenttätyöaika</i>	6.8. – 24.8.2007
<i>Koekaivauksin tutkitun alueen laajuus:</i>	Koekuopat: 21,5 m ² , koeojat: 69,5 m ² Yhteensä 91 m ²
<i>Inventointialueen laajuus:</i>	n. 7,7 ha
<i>Tutkimuksen kustantaja ja tutkimuskustannukset</i>	Valkeakosken kaupunki Koekaivaukset: 12800 e Inventointi: 3050 e Yhteensä: 15850 e
<i>Löydöt:</i>	MV/RHO, KM 2007270: 1-39 diarointi pvm 21.9.2007
<i>Mustavalkonegatiivit</i>	MV/RHO 125742: 1-25 (15.10.2007)
<i>Digitaalikuvat</i>	Pirkanmaan maakuntamuseo
<i>Aikaisemmat tutkimukset</i>	FM Nina Rinta-Porkkunen, Pirkanmaan maakuntamuseo 2002
<i>Karttaselvitys:</i>	
<i>Kirjallisuus</i>	Alanen, Timo & Kepsu, Saulo 1989. <i>Kuninkaan kartasto Suomesta 1776-1805</i> . SKS. Helsinki. (Kartta 251). Jutikkala, Eino 1934. <i>Sääksmäen pitäjän historia</i> . Jyväskylä. (sivut 234, 354, 355). Pirkanmaan kiinteät muinaisjäännökset II (2005). Lähdesmäki, Ulla & Palokoski, Marita (toim.). <i>Tampereen museoiden julkaisuja</i> 86. (sivu 258, kohde 47).
<i>Sivumäärä</i>	45
<i>Liitteet</i>	Liite 1: Karttaluettelo, Liite 2: Kartat, Liite 3: Löytöluettelo MV:n RHO:n kokoelmiin talletetuista löydöistä, Liite 4: Luettelo konservointiin lähetetyistä löydöistä, Liite 5: Luettelo mustavalkonegatiiveista, Liite 6: Luettelo digitaalisista inventointi- ja kaivauskuvista, Liite 7: Kuvataulu mustavalkokuvista, Liite 8: Luettelo kaikista kaivauslöydöistä ja digitaalisista esinekuvista, Liite 9: Luettelo korkeuskiintopisteistä, Liite 10: Yhdistelmäkuvia digitaalikuvista
<i>Alkuperäisen kaivauskertomuksen säilytyspaikka</i>	Tampereen museo/Pirkanmaan maakuntamuseo, Kulttuuriympäristöyksikön arkisto

TIIVISTELMÄ

Pirkanmaan maakuntamuseo suoritti arkeologisia kenttätutkimuksia Valkeakosken Vanhakylän historiallisen ajan kylänpaikalla elokuussa 2007, koska Valkeakosken kaupunki suunnitteli muinaisjäännösalueen ja sen lähiympäristön kaavoitusta. Tutkimuksissa selvitettiin muinaisjäännöksen säilyneisyyttä ja laajuutta kartta- ja maastotutkimusten avulla. Tutkimusten yhteydessä tarkasteltiin aluetta kuvaavia vanhoja karttoja, suoritettiin koekaivaus muinaisjäännökseksi määritellyllä Vanhakylän kylänpaikalla ja inventoitiin suunnitellulla kaava-alueella muinaisjäännösalueen lähimaastoa. Kaikkiaan tutkimuksen kohteena oli noin 7,7 ha kokoinen Vanhakyläntien, Kaakonojantie ja Valkeakosken ammattiopiston rajaama pelto- ja metsäalue Valkeakosken keskusta luoteispuolella. Maastossa kaivausalueet määriteltiin aiemman kartta-analyysin perusteella tehdyn muinaisjäännösrajauksen, tutkimuksen yhteydessä tehdyn kartta-analyysin, maastonmuotojen sekä pintahavaintojen perusteella. Koekaivausalueelle kaivettiin käsin koekuoppia ja koneellisesti koeojia yhteensä 91 m² alalle. Koekaivauksen ja inventoinnin tuloksena saatiin talteen muinaisjäännökseen liittyviä historialliselle ajalle ajoittuvia löytöjä sekä muutamia mahdollisesti esihistoriallisia kvartsi-iskoksia. Löytöjen ja kartta-aineiston perusteella muinaisjäännös voitiin rajata tutkimusalueen länsiosaan Vanhakyläntien ja tutkimusalueen yli kulkevan sähkölinjan läheisyyteen. Tutkimuksen yhteydessä tarkastellun kartta-aineiston perusteella osa kylänpaikasta sijaitsee tutkimusalueen ulkopuolella nykyisen Vanhakyläntien länsipuolella Vanhakyläntien ja Penkkikoskentien sekä Vanhakyläntien ja Kivisillantien risteyksien välisessä maastossa. Tutkimukset rahoitti Valkeakosken kaupunki.

Kartta 1. Tutkimusalueen sijainti. Ote peruskartasta PK 2114 12 Metsäkansa ja 2132 03 Valkeakoski. MK 1: 20000.

 Muinaisjäännösalueerajaus
vuonna 2002

 Tutkimusalue vuonna 2007

Mittakaava 1: 20 000

Kartan on pohjakartan perusteella laatinut Kalle Luoto
Pohjakartta © Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006.
Aineiston kopiointi ilman maanmittauslaitoksen lupaa on kielletty.

Sisällysluettelo

ARKISTO- JA REKISTERITIEDOT	2
TIIVISTELMÄ	4
JOHDANTO.....	7
TUTKIMUSALUEEN KUVAUS	8
Kylän historia.....	8
Vanhat kartat	8
Tutkimusalueen sijainti ja luonnonmaisema	13
TUTKIMUSTYÖN KUVAUS	15
Tutkimushistoria	15
Tutkimusmetodiikka.....	15
TUTKIMUSHAVAINNOT JA TULKINNAT	18
Inventointihavainnot.....	18
Koejakuvaukset	19
Koekuoppakuvaukset	24
Koekuopat metsäsaarekkeessa 1	24
Koekuopat metsäsaarekkeessa 2	27
Koekuopat metsäsaarekkeessa 4.....	32
YHTEENVETO	44

Liitteet:

Liite 1: Karttaluettelo

Liite 2: Kartat

Liite 3: Löytöluettelo MV:n RHO:n kokoelmiin talletetuista löydöistä

Liite 4: Luettelo konservointiin lähetetyistä löydöistä

Liite 5: Luettelo mustavalkonegatiiveistä

Liite 6: Luettelo digitaalisista inventointi- ja kaivauskuvista

Liite 7: Kuvataulu mustavalkokuvista

Liite 8: Luettelo kaikista kaivauslöydöistä ja digitaalisista esinekuvista

Liite 9: Luettelo korkeuskiintopisteistä

Liite 10: Yhdistelmäkuvia digitaalikuvista

JOHDANTO

Valkeakosken kaupunki tilasi kesällä 2007 Pirkanmaan maakuntamuseolta koetutkimuksen, jonka avulla selvitettiin Vanhakylän historiallisen ajan kylänpaikan muinaisjäännösalueen laajuutta, säilyneisyyttä ja arvoa. Tutkimukset tehtiin, koska Valkeakosken kaupunki suunnittelee asemakaavoitusta oletetulla muinaisjäännösalueella ja sen välittömässä läheisyydessä. Tutkimusalueen inventoinnin ja koetutkimuksen tarkoitus oli tarkentaa nykyistä vanhakylän kylätontin muinaisjäännösrajausta ja paikantaa tutkimusalueelta ennestään tuntemattomia muinaisjäännöksiä.

Vuosina 2002-2005 laaditun Valkeakosken Vanhakylän osayleiskaavan yhteydessä tehdyn historiallisten karttojen selvityksen perusteella Vanhakylän historiallisen ajan kylänpaikan todettiin olevan muinaismuistolailalla rauhoitettu 2. luokan kiinteä muinaisjäännös.

Muinaisjäännöstä ei kuitenkaan vanhojen karttojen perusteella pystytty tarkasti rajaamaan eikä sen rajoja ole myöskään maastotöiden avulla aiemmin selvitetty. Koska Vanhakylän kylänpaikan rajausta perustui historiallisen kartta-aineistoon, pidettiin myös oletetun muinaisjäännösalueen ulkopuolisen suunnittelun arkeologista inventointia tarpeellisena ennen alueen kaavoittamista.

Kenttätutkimusten kohteena oli noin 7,7 ha laajuinen pelto- ja metsäalue Valkeakosken keskustan luoteispuolella Valkeakosken ammattiopiston, Vanhakyläntien ja Kaakonojantien rajaamalla alueella. Vanhakylän kylänpaikan muinaisjäännökseksi vuonna 2002 rajatun alueen laajuus oli noin 1,6 ha. Tutkimusalueen eteläosa oli suurelta osin kesannolla olevaa savipeltoa ja vailla nykyisiä rakennuksia. Alueen länsi- ja pohjoisosat olivat nykyisin metsän peitossa. Alueen koillisnurkan maastoa oli voimakkaasti muokattu ja siellä sijaitsee nykyisin Valkeakosken kaupungin lumenkaatopaikka.

Arkeologisia tutkimuksia johti laati FM Kalle Luoto, joka myös teki tutkimuksen vaatimat esityöt sekä laati tutkimuksista kertovan raportin. Tutkimuksen kenttä- ja jälkitöihin osallistui apulaistutkija Reetta Kivistö. Arkeologisiin kenttätöihin osallistui ylioppilas Juuso Vattulainen. Tutkimusten valvojana toimi Pirkanmaan maakuntamuseon kulttuuriympäristöyksikön tutkija FM Ulla Lähdesmäki. Tutkimusten kustannukset olivat noin 15800 euroa ja ne kustansi Valkeakosken kaupunki.

TUTKIMUSALUEEN KUVAUS

KYLÄN HISTORIA

Valkeakosken keskustan länsipuolella sijaitsevan Lotilanjärven pohjoisrannalla on sijainnut vanha Roukon kylän tonttima. Ilmeisesti Roukon kylän rinnakkaisnimi on ollut 1400-luvulla Ruuhijärvi. Ruuhijärvi on vanhastaan tarkoittanut järveä, jonka nykyinen nimi on Lotilanjärvi. Vanhin maininta kylästä on vuodelta 1437. Vuoden 1539 maakirjassa on mainittu kylännimi Roucko sekä neljä isäntää (Alanen 2003: 28, 29). Tosin pian tämän jälkeen taloista yksi katoaa historian hämärään. Säilyneiden talojen nimeltä tunnetut isännät olivat Heikki, Klementi ja Juho. Juhon talo jaettiin vuonna 1543 Juhon pojan Klementin ja veljen Niilon taloiksi. Niilon talon nimeksi tuli kylän mukaan Roukko ja Kelmentti Juhonpojan talon Lotila. Lotila jakautui uudelleen vuonna 1557 veljesten kesken. Vuonna 1594 Lotilan toisen osan omistajaksi tuli Juhana Timoteuksenpoika, joka suoritti tilasta yhtenä vuonna ratsupalvelusta, mutta jätti sittemmin talon autioksi. Vähitellen koko kylä joutui suurtalonpoikien haltuun. Roukon kylän taloista muodostettiin 1600-luvulla Lotilan kartano, jonka maat kattoivat koko kylän. Lotilan kartano syntyi, kun sen omistajaksi tuli 1620-luvulla Hartvig Henrikinpoika Speitz, joka nähtävästi liitti Lotilaan maat läheisistä taloista (Jutikkala 1934: 234, 235; Alanen 2003: 28).

VANHAT KARTAT

Vuosina 1640 ja 1641 maanmittari Lars Schroderus laati karttoja Sääksmäen kylistä. Kartoissa on mainittu tietoja peltojen ja niittyjen aloista sekä mainintoja kylän muista tiluksista. Lotilan kylään kuului tuolloin kolme taloa (Jutikkala 1934: 354, 355). Kuvassa 1 on ote Schroderuksen Lotilan alueesta laatimasta kartasta (KA MHA BB1a 15-16; myös <http://www.virtuaaliyliopisto.fi/palvelut/maakirjakartat/>). Kartan asemointi nykyisen peruskartan päälle on ongelmallista (vrt. Lehtinen 2003: 110; Adel 2006: 6). Lotilan kahden talon kylätontti näyttäisi sijoittuvan Lempääläntien ja Patruunantien risteyksen tienoille (Kuva 1, keskellä). Yksi taloista sijaitsee pohjoisempana, mahdollisesti nykyisen Penkkikoskentie ja Vanhakyläntien risteyksen tienoilla nykyisen Valkeakosken ratsastuskeskuksen lähistöllä (Kuva 1, keskellä ylhäällä).

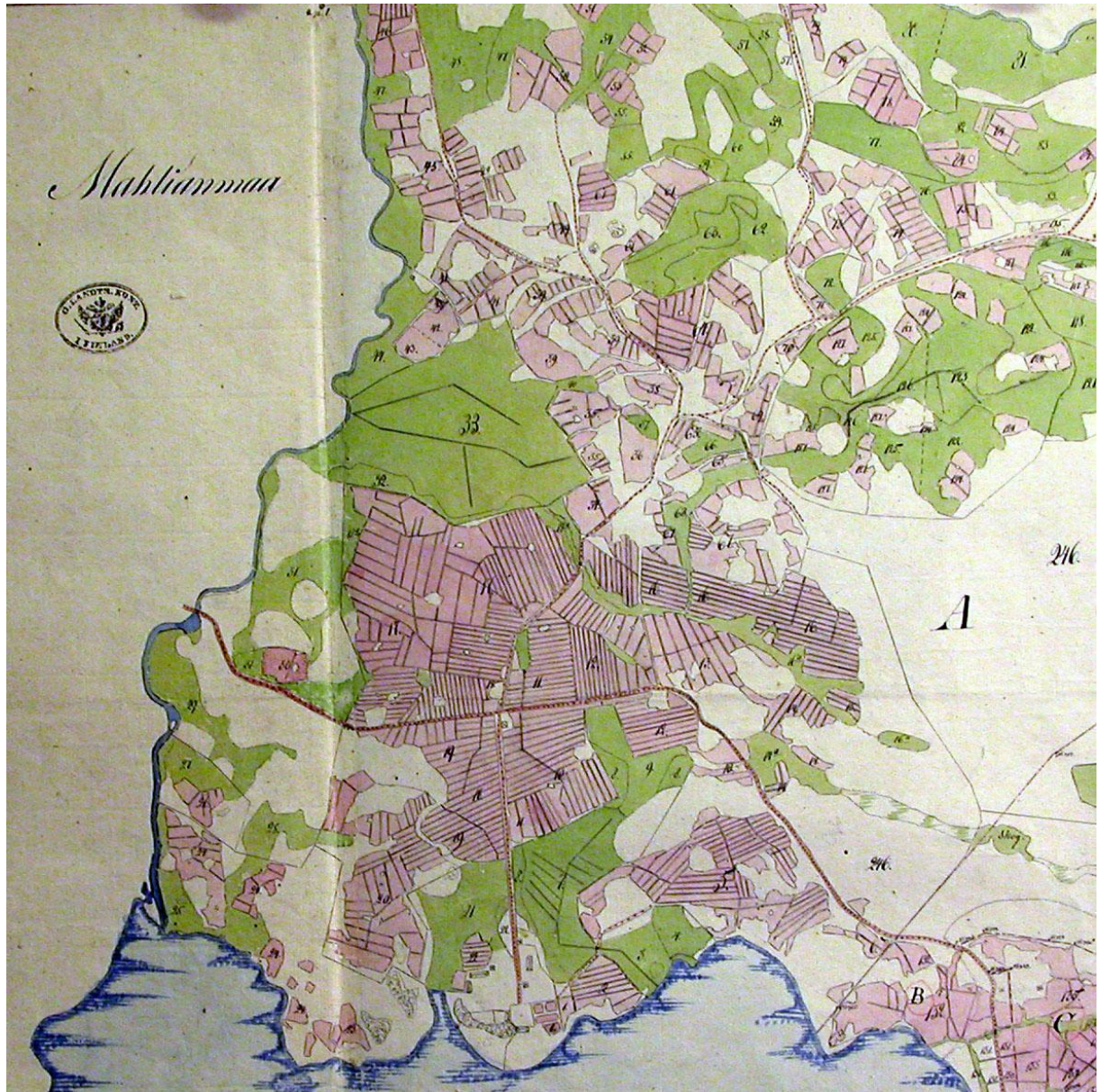
Kuva 1. Ote Lars Scroderuksen v.1640-1641 laatimasta Lotilan kylän kartasta. Ei mittakaavassa. Kuvan lähde: <http://www.virtuaaliviopisto.fi/palvelut/maakirjakartat/>.

Kuva 2. Ote Kuninkaan kartaston kartasta 251 (Alanen & Kepsu 1989, 279). Lotilan kartano on järven rannassa, Lotilan kylä kuvan keskellä ja Lotilan kylän pohjoispuolella nimeämätön ryhmä rakennuksia. Ei mittakaavassa.

Vuonna 1768 laaditun Kuninkaan kartaston karttalehden XIII 5 mukaan Lotilan kylässä oli ainakin 12 taloa, jotka sijaitsivat nykyisen Patruunantien ja Kuusikujan varrella sekä sen pohjoispuolella. Maantie näyttäisi kulkevan nykyistä Lempääläntietä lähempänä Lotilanjärven rantaa (Adel 2006: 7, 28, 29; Alanen & Kepsu 1989: kartta 251). Lotilan kylän pohjoispuolelle on merkittynä seitsemän rakennuksen ryhmä, jota ei ole nimetty (Kuvat 2 ja 4). Tämä rakennusryhmä tunnetaan nykyisin Vanhakylän kyläpaikkana.

Kuva 3. Osa Nordenstedt A. & Sonck C. U:n vuosina 1804/1816 laatimasta kartasta (KA MHA H74 5/5-6). Kartta esittää Lotilan, Roukon, Annilan ja Salon kyliä 1800-luvun alussa. Kuvan alareunassa Lotilan kartano. Ote digitaalikuvasta. Ei mittakaavassa.

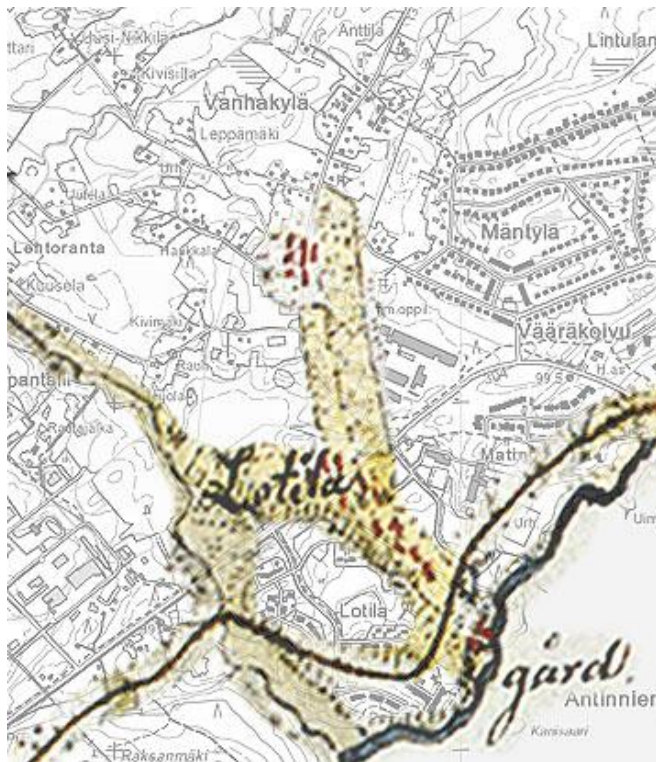
Vuoden 1817 karttaan (Kuva 3) on merkittynä tiet, kulkureitit ja vesistöt aiempia karttoja tarkemmin. Mielenkiintoinen on Lotilanjärven pohjoisrannalla kulkevan tien linjaus, joka näyttäisi siirtyneen kartanon kohdalla kohti pohjoista entisen Lotilan kylän paikalle (vrt. kuva 2). Kartasta voidaan myös havaita, että Penkkikoskentie ja Kivisillantie näyttävät olleen

olemassa viimeistään 1800-luvun alkupuolella. Nykyisellä peruskartalla näiden teiden linjaus on lähes sama kuin vuoden 1817 kartassa (kuva 5). Vuoden 1817 kartassa Vanhakyläntie näyttäisi seuraavan Penkkikoskentien risteuksen jälkeen vanhaa tielinjaa kohti pohjoista. Sama tielinja saattaa olla viitteellisesti merkittynä pisteviivalla Kuninkaan kartaston karttaan 251 Lotilan kylän pohjoispuolelle (kuva 2). Tämän perusteella näyttäisi siltä, että Vanhakylän alueen vanhimmat tielinjat periytyvät viimeistään 1800-luvun alkupuolelta, mutta ovat ilmeisesti tätä vanhempia. Kuvan 3 kartasta myös nähdään Lotilan kylän hajoaminen 1800-luvun alussa tapahtuneen isojaon yhteydessä. Kylän paikalle on merkittynä ainoastaan peltoa (Adel 2006: 7). Rakennuksia karttaan on merkittynä Lotilan kartanon alueelle ja ilmeisesti myös Roukon kylään, mutta ne näyttäisivät puuttuvan Vanhakylän alueelta. Ilmeisesti tähän karttaan ei ole merkitty alueen kaikkia rakennuksia.

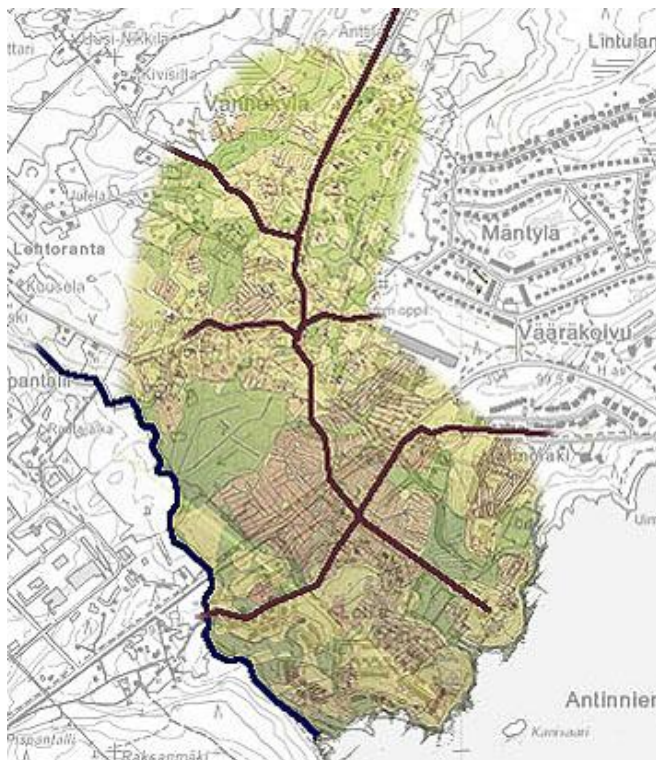
Suomen sotilastopografiseen karttaan vuodelta 1856 on Vanhakyläntien, Penkkikoskentien ja Kivisillantien väliselle alueelle merkittynä torppia (Lehtinen 2003: 96 kuva 12 (-> Helsingin yliopiston kirjasto Fennica-kokoelma, kartat IV.1/1, lehti IV.8)). Kartan mittakaavasta johtuen ei niiden tarkan sijainnin määrittäminen maastossa ole mahdollista. Vedentaan lohkokunnan Roukon kylän tilusten kartassa isojaon järjestelystä vuosilta 1910-1913 on tiloja merkittynä mm. Vanhakyläntien ja Kivisillantien risteuksen lounaispuolelle, Vanhakyläntien ja Penkkikoskentien risteuksen pohjoispuolelle sekä Vanhakyläntien itäpuolelle Penkkikoskentien ja Kivisillantien risteuksen välille (Rinta-Porkkunen 2002: Liitekartta, Sääksmäki (Valkeakoski): Roukon kylä, Vedentaan lohkokunta. Tilusten kartta, isojaon järjestely 1910-1913).

Karttojen perusteella vaikuttaa siltä, että Vanhakylän alueen tieverkoston runko on peräisin viimeistään 1700- ja 1800-lukujen vaihteessa. Mielenkiintoista on huomata Korentinojan ylittävän sillan pysyneen samalla paikalla ilmeisesti ainakin 1700-luvulta saakka (kuvat 4 ja 5). Karttojen perusteella nykyisen Vanhakyläntien ja Penkkikoskentien sekä Vanhakyläntien ja Kivisillantien risteyksien lähistöllä on ollut asutusta mahdollisesti 1600-luvulta ja viimeistään 1700-luvulta alkaen.

Kuva 4. Yhdistelmäkartta kuninkaan kartaston kartasta 251 ja peruskartasta PK 2114 12. Kuninkaan kartaston kartta on asemoitu peruskartan päälle Lotilanjärven rantaviivan ja Korentinojan uoman perusteella. Kuninkaan kartaston kartasta on poistettu valkoinen väri. Kartan laatinut KL. Pohjakartta © maanmittauslaitos, lupa Pisa/020/2006. Ei mittakaavassa.

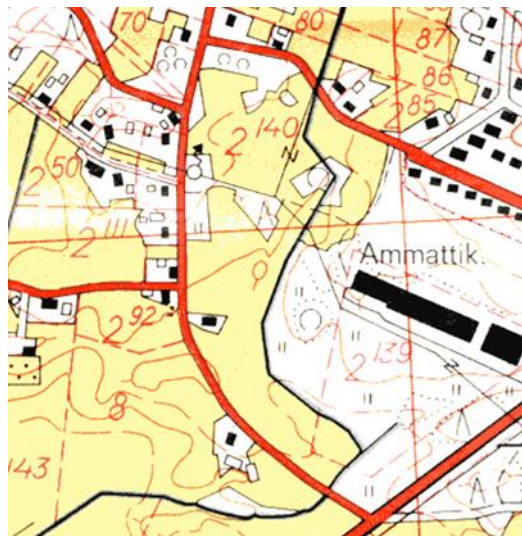
Kuva 5. Yhdistelmäkartta Lotilan alueesta vuosina 1804/1816 laaditusta kartasta sekä peruskartasta PK 2114 12. Kuninkaan kartaston kartta on asemoitu peruskartan päälle Lotilanjärven rantaviivan ja Korentinojan uoman perusteella. Karttaan on vahvistettu sinisellä värillä jokilinjat ja ruskealla tiet. Kartan laatinut KL. Pohjakartta © maanmittauslaitos, lupa Pisa/020/2006. Ei mittakaavassa.

TUTKIMUSALUEEN SIJAINTI JA LUONNONMAISEMA

Valkeakosken Vanhakylä sijaitsee Vanajaveteen kuuluvan Lotilanjärven luoteispuolella noin 3 kilometriä Valkeakosken keskustasta luoteeseen, Lempääläntien luoteispuolella.

Tutkimusalue, jolle kylätontti oli rajattu, sijaitsee Vanhakyläntien, Kaakonojantien ja Valkeakosken ammattiopiston rajaamalla alueella (kartta 1). Lotilanjärvi sijaitsee tutkimusalueen etelä- ja kaakkoispuolella noin 800 metrin etäisyydellä. Valkeakosken keskustasta katsottuna tutkimusalue sijaitsee noin 3 kilometrin etäisyydellä luoteessa.

Tutkimusalueen koko etelä – pohjoinen suunnassa on noin 450 metriä ja itä – länsi – suunnassa suurimmillaan noin 300 metriä. Pinta-alaa tutkimusalueella oli noin 7,7 ha. Alueen pohjoisosassa on ainakin osittain istutetun metsän peitossa. Tutkimusalueen peltoalueet olivat kesannolla. Pellolla ja sen laidoilla olevissa metsäsaarekkeissa kasvoi puita, lähinnä mäntyjä, kuusia ja muutamia katajia. Alueen pohjoisosan metsäalueella kasvoi istutettuja lehtipuita, kuten koivuja. Koko alueella voitiin havaita kulttuurikasveja, kuten marjapensaita.

Kuva 6. Ote peruskartasta PK 2114 12 METSÄKANSI vuodelta 1976. Tutkimusalueen luoteisosassa on merkitty karttaan pelloksi. Mittakaava n. 1: 10 000.

Vuonna 1976 painetussa peruskartassa (Kuva 6; PK 2114 12 Metsäkansa (1976)) on suuri osa nykyisestä metsäalueesta tutkimusalueen pohjoisosassa merkitty pelloksi. Samaan karttaan on merkittynä rakennus tutkimusalueen länsiosassa Vanhakyläntien itäpuolella sijaitsevaan metsäsaarekkeeseen. Tutkimusten aikana tästä rakennuksesta tai sen jäänteistä ei tehty havaintoa. Elokuussa 2007 tutkimusalueen eteläosa on kesannolla olevaa peltoa. Koko peltoalue oli noin metrin korkuisen kesantokasvuston peitossa. Peltoalueella oli muutamia sähköpylväitä, jotka eivät näyttäisi kuuluvan alueen sähköverkkoon. Pylväät on todennäköisesti pystytetty Valkeakosken ammattiopiston tarpeisiin. Tutkimusalueen läpi

Valkeakoski, Vanhakylä – Historiallisen ajan kylätontin inventointi ja koekaivaus 2007 kulkee ”Kaakonoja” –niminen puro, jonka uomaa on koneellisesti muokattu aivan viime vuosina. Tutkimusalueen kaakkoisraja Valkeakosken ammatillista oppilaitosta vastaan on keinotekoisesti pengerretty Kaakonojan itäpuolella. Tutkimusalueen koillisosassa on Valkeakosken lumenkaatopaikka. Tällä alueella maastoa on voimakkaasti muokattu. Tutkimusalueella maaston korkeus merenpinnasta vaihtelee noin 90 – 95 metrin välillä (NN -järjestelmän mukaan). Yleisesti ottaen maasto viettää tutkimusalueella loivasti kohti kaakkoa.

Rinta-Porkkusen (2002) tekemän karttaselvityksen pohjalta vuonna 2002 rajattu Vanhakylän muinaisjäännösalue sijaitsee Valkeakosken ammattiopiston luoteispuolella olevalla rakentamattomalla ja lähes avoimella peltoalueella Valkeakosken ammattiopiston luoteispuolella. Tutkimusten aikana pelto oli kesannolla ja sen alueella kasvoi noin metrin korkuista heinää. Muinaisjäännösalue rajautuu pohjoisessa sähkölinjaan. Muinaisjäännöksen itäosa on merkitty Valkeakosken ammattiopiston tontille. Tämä osa maastosta on kokenut voimakkaita muutoksia ja sen alueella olevat mahdolliset muinaisjäännöskerrostumat ovat suurella todennäköisyydellä tuhoutuneet tai jääneet paksujen täyttömaakerrostumien alle. Muinaisjäännösalueen laajuus oli kartta-analyysin (Rinta-Porkkunen 2002) perusteella noin 1,6 ha.

Maaperältään tutkimusalue oli lähinnä savimaata (kuva 7). Ainoastaan metsäsaareke muinaisjäännösalueen pohjoisosassa ja tutkimusalueen länsiosassa oleva sähkölinjan pohjoispuolinen alue on merkitty moreenimaaksi. Näillä alueilla on maasto hieman ympäristöään korkeammalla.

Kuva 7. Yhdistelmäkuva maaperäkartasta (<http://geokartta.gtk.fi/>) ja peruskartasta PK 2114 12. Vinoviivituksella on kuvattu moreenimaita ja sinisellä pisterasterilla savimaita. Mittakaava kuvassa on noin 1: 20 000. Pohjakartta © Maanmittauslaitos, lupa Pisa/020/2006.

TUTKIMUSTYÖN KUVAUS

TUTKIMUSHISTORIA

Historiallisen ajan muinaisjäännökseksi Vanhakylän kylätontti oli rajattu karttaselvityksen ja maastokatselmuksen perusteella (Rinta-Porkkunen 2002). Karttaselvityksen materiaalina Rinta-Porkkunen käytti Kuninkaan kartastoa ja 1900-luvun karttoja. Muinaisjäännöksen alustava rajaus tehtiin Pirkanmaan historiallisen ajan muinaisjäännösinventoinnin yhteydessä vuonna 2002.

TUTKIMUSMETODIIKKA

Esi- ja jälkitöissä tutkimusaluetta tarkasteltiin kirjallisuuden, aikaisempien tutkimusraporttien, maaperäkartan ja Kansallisarkistossa säilytettävien karttojen avulla. Tutkimuksessa käytetyt kartat asemoitiin nykyisten karttojen päälle ”MapInfo 8.0” ja ”Adobe Photoshop Elements” ohjelmien avulla.

Inventoinnissa tehtiin pintahavaintoja koko tutkimusalueelta. Tutkimusalueella ei voitu suorittaa pintapöimintää, koska koko peltoalue oli kesannolla ja tästä syystä noin metrin korkuisen kasvillisuuden peitossa. Metsäsaarekkeissa muinaisjäännösalueen läheisyydessä oli aluskasvillisuus hieman matalampaa. Laukkulantien ja Vanhakyläntien risteysalueen itäpuolella sijaitsevassa metsäsaarekkeessa tutkimusalueen länsiosassa oli aiemmin sijainnut rakennus. Tästä syystä metsäsaareke oli korkean puutarhakasvillisuuden peitossa. Inventoinnin apuna käytettiin metallinilmaisinta, jonka avulla löydettiin nauloja ja pullonkorkkeja metsäsaarekkeista muinaisjäännösalueen länsi- ja pohjoispuolella. Inventoinnin yhteydessä kaivettiin koekuoppia pintahavaintojen perusteella otollisiksi katsotuille alueille. Erityisen mielenkiintoiseksi osoittautui metsäsaareke Laukkulantien ja Vanhakyläntien risteysalueen itäpuolella. Tälle alueelle kaivettiin kaikkiaan 27 koekuoppaa. Nämä koekuopat numeroitiin numeroilla 201 – 227.

Koekaivaus suoritettiin kaivamalla koekuoppia ja koeojia vuonna 2002 rajatulle muinaisjäännösalueelle. Koeojien kaivaminen tapahtui koneellisesti. Koeojista poistettiin noin metrin levyinen kaista peltomultaa, jonka alapuolista savea kaivettiin ensin koneellisesti muutamia senttejä, jonka jälkeen kaivausalue siistittiin lapiolla. Kaikissa koeojissa havaittiin maannoksen olevan pohjasavea, jonka kaivamista ei katsottu tarpeelliseksi. Koekuoppia kaivettiin muinaisjäännösalueen reunoilla sijaitseviin metsäsaarekkeisiin 1 ja 2. Koekuoppia

Valkeakoski, Vanhakylä – Historiallisen ajan kylätontin inventointi ja koekaivaus 2007 laajennettiin, jos sen katsottiin olevan havaintojen tekemisen kannalta tarpeellista. Metsäsaarekkeen 1 neljä koekuoppaa nimettiin numeroilla 1 – 4 ja metsäsaarekkeen 2 koekuopat numeroilla 101 – 117.

Koekuoppien koko oli 50 cm x 50 cm. Niitä laajennettiin tarpeen mukaan. Aluksi kuopista poistettiin lapiolla pintamaa, useimmiten turve ja multakerros. Tämän jälkeen kaivamista jatkettiin lastan avulla, jos se katsottiin tarpeelliseksi. Osa koekuoppien maasta seulottiin löytöjen talteensaamiseksi. Löytöjen sijaintitiedot merkittiin muistiin koekuopan ja maakerroksen tarkkuudella. Kaikkiaan tutkimusten yhteydessä kaivettiin 48 koekuoppaa, joiden yhteispinta-ala oli noin 21 m².

Koeojat kaivettiin koneellisesti muinaisjäännösalueeksi vuonna 2002 rajatulle avoimelle peltoalueelle A. Koeojat pyrittiin sijoittamaan siten, että koko muinaisjäännökseksi rajattu alue tulisi keskeisiltä osiltaan koetutkituksi. Lisäksi koeojat pyrittiin sijoittamaan korkeuskäyriä vastaan. Maankaivutyön suorittanut kaivinkone kuljettajineen vuokrattiin Valkeakoskelaiselta Ilmari Kaura Oy:ltä. Koeojien kaivamista valvoi arkeologi. Koeojien kokonaispinta-ala oli noin 70 m².

Tutkimusten pohjakarttana käytettiin Valkeakosken kaupungin digitaalisen kaavakartta-aineiston perusteella laadittua tulostettua karttaa. Koeojien ja –kuoppien alustaviin sijaintimittauksiin käytettiin GPS –laitetta. Sen ilmoittaman sijainnin tarkkuutena voidaan pitää noin ± 2 metriä. Kahdessa metsäsaarekkeessa alueen länsiosassa pidettiin kuoppien tarkempaa paikantamista tärkeänä ja niissä sijaitsevat koekuopat ja rakenteet mitattiin 50 m kelamitalla paikalleen. Alueiden 1 ja 4 mittaukset tehtiin noin 10 cm tarkkuudella.

Tutkimuksen P ja I koordinaatit on ilmoitettu YKJ (KKJ-3) järjestelmän mukaisesti. Mittaukset on tehty GPS –laitteen ja 50 m kelamitan avulla. Z koordinaatti perustuu Valkeakosken kaupungin käyttämään korkeusjärjestelmään, joka on verrannollinen NN – korkeusjärjestelmään (normaalinnolla). Kuopan korkeudeksi (Z koordinaatti) on ilmoitettu kaksi lukua, jotka ovat kuopan lounaiskulman pintalukema ja alimman kaivetun tason pinta. Suluissa ilmoitettu kolmas luku on pohjataso alapuolelle kaivetun tarkastuskuopan pohja. Korkeusvaaitukset tehtiin vaaituskoneen avulla. Kuoppien vaaituksissa käytettiin Valkeakosken kaupungin korkeuskiintopistettä 148 Kivisillantien pohjoispuolella. Sen korkeus NN –järjestelmän mukaan on 94.815 m mpy (Liite 9). Kuoppien sijaintimittaukset pyrittiin tekemään niiden lounaiskulmasta.

Jälkityövaiheessa kenttäkartat piirrettiin puhtaaksi MapInfo 8.0 ohjelman avulla. Asemoinnin tuloksena on sijaintitietojen epätarkkuus saattanut hieman kasvaa. Karttojen ulkoasua on käsitelty ja niiden tietoja selvennetty myös ”Adobe Photoshop Elements” ohjelmalla.

Tutkimusten yhteydessä säilyttämisen arvoisiksi katsotut esinelöydöt on taltioitu Suomen kansallismuseon kokoelmiin. Nämä löydöt on luettelointi Museoviraston rakennushistorian osaston kokoelmiin päänumerolle KM 2007072 (Liite 3). Muut löydöt on kuvattu Pirkanmaan maakuntamuseon kulttuuriympäristöyksikön kokoelmiin (Liite 8), mutta näitä esineitä ei ole talletettu mihinkään kokoelmaan. Tutkimusten yhteydessä otetut mustavalkovalokuvien negatiivit on taltioitu Museoviraston rakennushistorian osaston kokoelmiin päänumerolle KM 125742 (Liitteet 5 ja 7). Tutkimukseen liittyvät digitaalikuvat on taltioitu Pirkanmaan maakuntamuseon kokoelmiin (Liite 6).

Kuva 8. Juuso Vattulainen tutkimassa Vanhakyläntien ja Laukkulantien risteysalueen itäpuolella sijaitsevaa metsäsaarekettä. Ote kuvasta DSCN9964. Kuvaaja KL.

TUTKIMUSHAVAINNOT JA TULKINNAT

INVENTOINTIHAVAINNOT

Inventointihavaintojen perusteella tutkimusalue jakaantui kolmeen osaan (Kartta 2, alueet A, B ja C). Näiden alueiden lisäksi karttaan 2 on merkitty vuonna 2002 rajattu muinaisjäännösalue (MJ), jonka tutkimiseen kiinnitettiin erityistä huomiota. Inventointia haittasi se, että tutkimusalueen pellot olivat kesannolla. Tästä syystä peltoalueelle suunniteltua pintapoimintaa ei voitu toteuttaa. Tutkimusalueella havainnoitiin maanpinnalle näkyviä rakenteita ja kaivettiin koekuoppia muinaisjäännöksen sijainnin kannalta otollisiksi arvioituihin paikkoihin. Inventoinnin apuna käytettiin metallinilmaisinta, jonka avulla löydettiin moderneja pullonkorkkeja ja nauvoja.

Tutkimusalueen osa-alueet olivat (liite 2, kartta 2):

- A. Tutkimusalueen eteläosa. Kesannolla olevaa savipeltoa sekä muutama moreenimaalla oleva metsäsaareke (katso liite 10). Alue rajautuu pohjoisessa metsäalueeseen. Alueelta A voidaan erottaa neljä metsäsaarekettä (metsäsaarekkeet 1, 2, 3 ja 4):
- Metsäsaareke 1 sijaitsee muinaisjäännösalueen länsipuolella ja Vanhakyläntien itäpuolella. Tässä metsäsaarekkeessa oli myös kyläyhdistyksen kahdella penkillä ja nuotiopaikalla varustettu leiripaikka (kartta 5). Metsäsaarekkeen pohjoispuolisella pellolla oli lentopallokenttä. Metsäsaarekkeessa kasvoi mäntyjä, koivuja, katajia sekä muutama kuusi. Metsäsaarekkeen itäpäässä on suurehko kolmikulmainen kivi, josta maanpinnan yläpuolella on noin 0,3 m. Kiven koillispuolella on matala raunio, johon kaivettiin koekuoppa 3. Kaikkiaan metsäsaarekkeessa näyttäisi olevan kolme matalaa rauniota. Paikalla on saattanut sijaita rakennuksia historiallisella ajalla. Metsäsaarekkeeseen on tuotu hiekkaa muualta. Metsäsaarekettä kuvaa tutkimuksen kartta 5. Karttaan 5 on merkitty vaaitusten apuna käytetty apukorkeuspiste, jonka korkeus oli 92,22 m mpy.
  - Metsäsaareke 2 sijaitsee tutkimusalueen keskellä ja vuonna 2002 rajatun muinaisjäännösalueen pohjoisosassa. Tällä alueella kasvoi kuusia ja mäntyjä sekä muutamia lehtipuita, kuten pihlajia ja koivuja. Metsäsaarekkeen 2 laella on muutamia suuria maakiviä, joilla on kokoa noin 3 m x 2 m ja korkeutta noin 1 m. Metsäsaareke oli kivinen eikä sen alueella havaittu sijainneen aiemmin rakennuksia. Tosin saarekkeen pohjoisosassa sähkölinjan alapuolella on jätteellä täytetty kellari, joka on todennäköisesti rakennettu joskus 1900-luvun alkupuolella.

Tämän metsäsaarekkeen maaperä on moreenia. Metsäsaarekkeen inventoinnissa käytettiin apuna metallinilmaisinta, jonka avulla löydettiin nauvoja ja pullonkorkkeja.

- Metsäsaareke 3 sijaitsee muinaisjäännösalueen lounais- ja eteläpuolella. Paikalla on sijainnut aikaisemmin 1900-luvulla rakennus. Nykyisin paikalla on autojen parkkipaikka. Metsäsaarekkeessa 3 maasto vaikuttaa voimakkaasti muokatulta.
- Metsäsaareke 4 sijaitsee Vanhakyläntien itäpuolella lähellä Laukkulantien risteystä sekä tutkimusalueen poikki kulkevan sähkölinjan pohjoispuolella (katso liite 10). Metsäsaarekkeessa 4 on 1900-luvulla puretun rakennuksen jäännökset. Paikalla kasvaa puutarhakasveja kuten ruusuja, marjapensaita ja omenapuita. Saarekkeen keskellä on rakennuksen kivijalka ja kellari. Kellari oli noin 1 metrin syvyinen ja se on rakennettu lohkotuista kivistä. Nykyisin kellari oli täytetty 1900-luvulle ajoittuvalla jätemateriaalilla. Saarekkeesta näyttäisi lähtevän peltotie kohti kaakkoa metsäsaareke 2:n suuntaan.

B. Tutkimusalueen luoteisosassa. Entiselle pellolle istutettu metsäalue. Varsinkin alueen luoteisosassa maasto oli hyvin kosteaa. Alue rajautuu peltoalueeseen etelässä ja kaakonojaan idässä.

C. Tutkimusalueen koillisosa. Lumenkaatopaikka, jonka alueella oli luonnontilaisen tai alkuperäisen maaston tavoittaminen hankalaa. Alueen maastoa oli myös muuten muokattu voimakkaasti. Alue C rajautuu lännessä kaakonojaan. Tältä alueelta ei tehty havaintoa muinaisjäännöksestä eikä sen tarkempaa tutkimusta pidetty tarpeellisena.

KOEOJAKUVAUKSET

Koeojista ei tehty löytöjä eikä havaintoa muinaisjäännöksestä. Kaikissa koeojissa maannos oli noin 15 – 30 cm syvyyteen peltomultaa ja sen alapuolella savea. Koeojien sijainti määritettiin GPS laitteella. Ojien P ja I koordinaatit on ilmoitettu YKJ (KKJ-3) järjestelmässä. Koeojien korkeus vaaittiin vaaituskoneella. Koodinaatti Za on Koeojan länsikulman korkeusluku, Zb on pohjoiskulman korkeusluku, Zc on eteläkulman korkeusluku ja Zd on itäkulman korkeusluku.

Koeoja I

Koeoja I kaivettiin koneellisesti kesannolla olevalle pellolle. Koeojan kohdalla maasto vietti kohti kaakkoa ja Kaakonojaa. Koeojan pituus oli 7 metriä ja leveys 1 metri. Koeojassa

havaittiin kauttaaltaan noin 20 cm paksu peltomultakerros, jonka alapuolella havaittiin harmaa pohjasavi. Kaivannon kokonaisvyvyys oli sen luoteispäässä 35 cm ja kaakkoispäässä 40 cm. Ei löytöjä eikä havaintoa muinaisjäännöksestä.

Koeojan sijainti (GPS –mittaus):

Luoteispää:

P = 6801 000

I = 3338 835

Za = 90,72 – 90,37

Zb = 90,66 – 90,37

Kaakkoispää:

P = 6800 993

I = 3338 837

Zc = 90,41 – 89,94

Zd = 90,25 – 89,95

Maakerrokset:

Luoteispää:

0 – 20 cm Peltomulta

20 – 35 cm Savi

Kaakkoispää:

0 – 20 cm Peltomulta

20 – 40 cm Savi

Koeoja II

Koeoja kaivettiin koneellisesti kesannolla olevalle pellolle. Koeojan kohdalla maasto vietti kohti kaakkoa. Koeojan pituus oli 16 metriä ja leveys 1 metri. Ei löytöjä eikä havaintoa muinaisjäännöksestä.

Koeojan sijainti (GPS –mittaus):

Luoteispää:

P = 6800 978

I = 3338 818

Za = 90,82 – 90,57

Zb = 90,90 – 90,64

Kaakkoispää

P = 6800 973

I = 3338 831

Zc = 90,09 – 89,69

Zd = 90,12 – 89,69

Maakerrokset:

Luoteispää:

0 – 10 cm Peltomulta

10 – 28 cm Savi

Kaakkoispää:

0 – 15 cm Peltomulta

15 – 40 cm Savi

Koeoja III

Koeoja kaivettiin koneellisesti kesannolla olevalle pellolle. Koeojan kohdalla maasto vietti kohti kaakkoa. Koeojan pituus oli 10,5 metriä ja leveys 1 metri. Ei löytöjä eikä havaintoa muinaisjäännöksestä.

Koeojan sijainti (GPS –mittaus):

Luoteispää:

P = 6801 015

I = 3338 775

Za = 91,53 – 91,20

Zb = 91,60 – 91,23

Kaakkoispää

P = 6801 003

I = 3338 781

Zc = 91,22 – 90,89

Zd = 91,26 – 90,88

Maakerrokset:

Luoteispää:

0 – 25 cm Peltomulta

25 – 28 cm Savi

Kaakkoispää:

0 – 25 cm Peltomulta

25 – 34 cm Savi

Koeoja IV

Koeoja kaivettiin koneellisesti kesannolla olevalle pellolle. Koeojan kohdalla maasto vietti kohti kaakkoa. Koeojan pituus oli 16,5 metriä ja leveys 1 metri. Ei löytöjä eikä havaintoa muinaisjäännöksestä.

Koeojan sijainti (GPS –mittaus ja vaaitus):

Luoteispää:

P = 6800 974

I = 3338 775

Za = 90,50 – 90,20

Zb = 90,50 – 90,19

Kaakkoispää

P = 6800 964

I = 3338 794

Zc = 90,14 – 89,75

Zd = 90,18 – 89,73

Maakerrokset:

Luoteispää:

0 – 25 cm Peltomulta

25 – 30 cm Savi

Kaakkoispää:

0 – 25 cm Peltomulta

25 – 30 cm Savi

Koeoja V

Koeoja kaivettiin koneellisesti kesannolla olevalle pellolle. Koeojan pituus oli 13 metriä ja leveys 1 metri. Ei löytöjä eikä havaintoa muinaisjäännöksestä.

Koeojan sijainti (GPS –mittaus):

Luoteispää:

P = 6800 919

I = 3338 781

Za = 89,23 – 89,06

Zb = 89,21 – 89,07

Kaakkoispää

P = 6800 913

I = 3338 793

Zc = 90,14 – 89,75

Zd = 89,48 – 89,18

Maakerrokset:

Luoteispää:

0 - 28 cm Peltomulta

28 – 35 cm Savi

Kaakkoispää:

0 – 16 cm Peltomulta

16 – 21 cm Savi

Koeoja VI

Koeoja kaivettiin koneellisesti pellolla olevan ohdaketta kasvavan noin 0,3 metriä korkean maakumpareen lävitse. Koeojan pituus oli 3,5 metriä ja leveys 1 metri. Koeojasta ei tehty havaintoa muinaisjännöksestä.

Koeojan ja kumpareen havaittiin kaksoismaannos 25 - 28 cm syvyydessä.

Peltomultakerroksen yläpuolisessa maakerroksessa oli uudehkoja pullo- ja tasolasin kappaleita. Kumpare oli muodostunut pellolle muualta tuodusta jätemaasta. Koeojan kaakkoispäästä, multakerroksesta, löydettiin hevosenkenkänaula, jota ei taltioitu kokoelmiin. Hevosenkenkänaula on kuvattu (Liite 6: esinekuva 001).

Koeojan sijainti (GPS –mittaus):

Luoteispää:

P = 6801 028

I = 3338 755

Za = 91,96 – 91,79

Zb = 92,00 – 91,80

Kaakkoispää

P = 6801 023

I = 3338 757

Zc = 91,77 – 91,69

Zd = 91,94 – 91,71

Maakerrokset:

Koeojan keskiosa:

0 –25 cm Täyttömaa

25 – 28 cm Kaksoismaannos

28 – 30 cm Peltomulta

30 – 41 cm Savi

Koeoja VII

Koeoja kaivettiin koneellisesti pellolla olevan ohdaketta kasvavan noin 1 metriä korkean maakumpareen lävitse. Koeojan pituus oli 3 metriä ja leveys 1 metri. Ei löytöjä eikä havaintoa muinaisjännöksestä.

Koeojan ja kumpareen havaittiin kaksoismaannos 45 cm syvyydessä. Peltomultakerroksen yläpuolisessa maakerroksessa oli uudehkoja pullolasin kappaleita, muovipussi ja posliinia. Kumpare oli muodostunut pellolle muualta tuodusta jätemaasta.

Koeojan sijainti (GPS –mittaus):

Luoteispää:

P = 6800 984

I = 3338 761

Za = 91,29 – 90,97

Zb = 91,28 – 90,98

Kaakkoispää:

P = 6800 979

I = 338 764

Zc = 91,15 – 90,89

Zd = 91,35 – 90,96

Maakerrokset kumpareen keskellä:

0 – 45 cm Täyttömaa

45 – 55 cm Peltomulta

55 – 65 cm Savi

KOEKUOPPAKUVAUKSET

Koekuopat on numeroitu siten, että niiden numerosta käy ilmi kaivausalue. Kaivausalueet on numeroitu kartassa 2 ja koekuopat kartassa 4. Metsäsaarekkeesta 1 on laadittu yksityiskohtaisempi kartta 5. Kuopat 1-4 on kaivettu metsäsaarekkeeseen 1, kuopat 101 – 117 on kaivettu metsäsaarekkeeseen 2 ja koekuopat 201 – 227 metsäsaarekkeeseen 4.

Maalajien kerrosjärjestyksen kuvaamisessa on ilmoitettu ensin ko. maalajin syvyys kuopan pinnasta mitattuna. Koekuopat pyrittiin kaivamaan tasoissa siten, että maalajin vaihtuessa voitiin eri kerrostumista talteen saadut löydöt erotella eri ryhmiin. Koekuopista tehdyt löydöt dokumentoitiin luonnollisenkerroksen mukaisesti.

Koekuopat metsäsaarekkeessa 1

Metsäsaarekkeeseen 1 kaivettiin neljä koekuoppaa. Ne on numeroitu numeroilla 1 – 4.

Metsäsaarekkeessa 1 havaittiin muutamia kivirakenteita ja raunioita joita ei koekuoppien kaivamisen yhteydessä pystytty tarkasti ajoittamaan. Ilmeisesti rakenteet eivät ole kovinkaan vanhoja. Nykyisin metsäsaarekkeessa on kyläyhdistyksen leiripaikka. Ilmeisesti paikalle on tuotu myöhemmin hiekkaa. Metsäsaarekkeeseen 1 kaivetuista koekuopista löydettiin rautanauvoja, hevosen kenkä ja 1900-luvulle ajoittuvia rahoja. Metsäsaarekkeen 1 rakenteet voidaan koekuopista tehtyjen havaintojen ja löytöjen perusteella ajoittaa lähinnä 1900-luvulle.

Koekuoppa 1

P = 6800 972

I = 3338 739

Z = 91,35 – 91,13 m mpy. (90,88 m mpy.)

Kuopan koko oli 1 m x 1 m.

Koekuopassa havaittiin noin nyrkin kokoisia kiviä. Löytönä 10 mk:n raha vuodelta 1953 sekä muutama moderni lasinpala.

Maakerrokset:

0 – 15 cm Peltomulta

15 – 24 cm Ruskea mullansekainen hiesu

Kuopan koillisnurkkaan kaivettu potero:

24 – 38 cm Ruskea mullansekainen hiesu

38 – 42 cm Harmaa hiesu

Koekuoppa 2

P = 6800 969

I = 3338 736

Z = 91,08 – 90,94 m mpy. (90,74 m mpy.)

Kuopan koko 1 m x 1 m.

Kuopan itäosassa havaittiin muutama suurehko kivi (n. 30 cm x 30 cm x 20 cm). Kuopasta löydettiin rautanaula, jota ei otettu talteen.

Maakerrokset:

0 – 8 cm Multa

8 – 20 cm Mullansekainen hiesu

20 – 35 cm Ruskea hiesu

Koekuoppa 3

P = 6800 976

I = 3338 735

Z = 91,15 – 90,87 m mpy.

kuopan koko oli 2 m (W - E) x 1 m (N - S).

Koekuoppa 3 kaivettiin heinän ja sammalen peittämän kiviraunion itäosaan. Kuopasta on piirretty tutkimuksen kartta 6.

Koekuopassa kivet keskittyivät selkeästi kuopan länsiosaan. Raunion suurimmat kivet olivat kooltaan noin 50 cm x 50 cm x 40 cm. Kivien välissä oli mullansekaista hiesumaata, tiilenkappaleita ja nauloja. Kuopasta löydetyt tiilenpalat ja naulat voidaan ajoittaa niiden ulkonäön perusteella ajoittaa korkeintaan noin 100 vuotta vanhoiksi. Kuopasta löydettiin myös vuoteen 1967 ajoittuva raha noin 15 – 20 cm syvyydestä.

Kaivaushavaintojen perusteella oletan, että raunio on syntynyt jonkin talousrakennuksen purkumateriaalista. On mahdollista, että paikalla on sijainnut lato tai riihi tai sitten jätemateriaali on tuotu paikalle jostain muualta. Mielestäni kyseessä ei ole historiallisen ajan muinaisjäännykseen liittyvä raunio.

Maakerrokset (kuopan NW -nurkka):

0 – 15 cm Turve

15 – 38 cm Ruskea mullansekainen hiesu

38 – 40 cm Harmaa savi

Koekuoppa 4

P = 6800 979

Y = 3338 744

Z = 91,04 – 90,81 m mpy.

Koekuopan koko oli 2 m (N - S) x 1 m (E – W).

Koekuoppa 4 kaivettiin metsäsaarekkeessa 1 sijaitsevan kiviraunion tai kivillä täytetyn kuopan eteläpuolelle. Maastoa tarkasteltaessa vaikutti siltä, että koekuopan kohdalla saattaisi kulkea rakennuksen seinälinja. Kuopasta on piirretty tutkimuksen kartta 7.

Oletettu seinälinja paljastui suureksi kiveksi. Kiven pohjoisosasta paljastui runsaasti kiviä, joilla on täytetty paikalla ollut kuoppa. On mahdollista, että kuopan pohjoispuolella on sijainnut kaivo tai jokin muu kaivanto, kuten kellari. Koekuopasta 4 ei tehty kuoppaa ajoittavia löytöjä.

Maakerrokset:

0 – 15 cm Turve

15 – 38 cm Ruskea mullansekainen hiesu

38 – 40 cm Harmaa savi

Lapionpisto kuoppien 1, 2 ja 3 välissä

Sijainti: Matala maansekainen raunio koekuoppien 1, 2 ja 3 välillä (Katso tarkemmin kartta 5).

Koko noin 40 cm x 40 cm. Lapionpistossa havaittiin kaksoismaannos. Ei löytöjä.

Maakerrokset:

0 – 18 cm Pintaturve

18 – 23 cm Ruskea mullansekainen hiesu

23 – 27 cm Toinen turvekerros

27 – 37 cm Ruskea mullansekainen hiesu

Koekuopat metsäsaarekkeessa 2

Metsäsaarekkeeseen 2 kaivettiin 17 koekuoppaa ja ne numeroitiin numeroilla 101 - 117. Osassa metsäsaarekkeen koekuopista havaittiin hiilenpaloja, mutta ei varsinaisia tulisijan jäännöksiä. Metsäsaarekkeesta 2 ei tehty havaintoa muinaisjäännöksestä.

Koekuoppa 101

P = 6801 014

I = 3338 802

Z = 93,59 – 93,19 m mpy.

Koekuopan koko oli 40 cm x 40 cm.

Kuopassa oli noin 30 nyrkinkokoista kiveä. Kuopan keskellä havaittiin suurehko kivi, joka esti kuopan syvemmäksi kaivamisen. Pintaturpeesta löydettiin muutama lasin ja tiilen kappale.

Maakerrokset:

0 – 16 cm Turve

16 – 45 cm Ruskea moreeni

Koekuoppa 102

P = 6801 018

I = 3338 804

Z = 93,25 - 93,52 m mpy.

Koekuopan koko oli 50 cm x 50 cm.

Koekuoppa sijaitsi metsäsaarekkeen 2 korkeimmalla kohdalla kolmen suurehkon maakiven välissä. Kuopassa oli runsaasti noin 20 cm x 20 cm kokoisia kiviä noin 10 – 20 cm syvyydellä. Kivet estivät kuopan kaivamisen syvemmäksi. Kuopasta löytyi moderneja lasinkappaleita, pullonkorkkeja ja rakennuslevyn kappale.

Maakerrokset:

0 - 16 cm Turve

16 – 30 cm Ruskea hiekka, jonka seassa runsaasti kiviä

Koekuoppa 103

P = 6801 023

I = 3338 797

Z = 93,40 – 93,15 m mpy.

Koekuopan koko oli 60 cm x 60 cm.

Koekuoppa sijaitsi metsäsaarekkeen 2 lakialueella sen luoteisosassa. Kuopassa oli muutamia suurehkoja kiviä. Kuopan lounaisosasta paljastui hiilenpaloja. Löytöinä modernia lasia ja pullonkorkkeja.

Maakerrokset:

0 – 12 cm Turve

12 – 25 cm Hiesu, jonka seassa kiviä

Koekuoppa 104

P = 6801 025

I = 3338 806

Z = 93,52 – 93,11 m mpy.

Koekuopan koko oli 60 cm x 60 cm.

Maakerrokset:

0 – 16 cm Turve

16 – 40 cm Ruskea hiesunsekainen hiekka

Koekuoppa 105

P = 6801 023

I = 3338 808

Z = 92,64 – 92,37 m mpy.

Koekuopan koko oli 60 cm x 60 cm.

Kuoppa sijaitsee metsäsaarekkeen itäosassa, sen lakialueen itäpuolella. Kuopan luoteispuolella oli suuri kivi. Sähkölinja kulkee kuopan pohjoispuolella noin 10 metrin etäisyydellä.

Maakerrokset:

0 – 10 cm Turve

10 – 24 cm Savensekainen harmaa hiekka

24 – 25 cm Savi

Koekuoppa 106

P = 6801 013

I = 3338 807

Z = 93,21 – 92,71 m mpy

Koekuopan koko oli 50 cm x 50 cm.

Maakerrokset:

0 – 19 cm Turve

19 – 39 cm Ruskea hiesunsekainen hiekka

Koekuoppa 107

P = 6801 010

I = 3338 809

Z = 93,01 – 92,67 m mpy.

Koekuopan koko oli 50 cm x 60 cm.

Kuoppa sijaitsi metsäsaarekkeen laella olevan kiviryhmän eteläpuolella.

Maakerrokset:

0 – 15 cm Turve

15 – 25 cm Ruskea hiekka

Koekuoppa 108

P = 6801 007

I = 3338 816

Z = 92,16 – 91,84 m mpy.

Koekuopan koko oli 50 cm x 50 cm.

Koekuoppa sijaitsi metsäsaarekkeen kaakkoisosassa.

Maakerrokset:

0 - 13 cm Turve

13 – 30 cm Savensekainen hiekka

Koekuoppa 109

P = 6800 997

I = 3338 816

Z = 91,41 – 91,11 m mpy.

Koekuopan koko oli 100 cm x 100 cm.

Koekuoppa sijaitsi metsäsaarekkeen eteläosassa. Kuopan ympäristö oli kivinen. Osa kivistä lienee nostettu pellolta.

Maakerrokset:

0 – 14 cm Turve

14 – 23 cm Savensekainen hiekka

Koekuoppa 110

P = 68010 002

I = 3338 810

Z = 92,38 – 92,19 m mpy.

Koekuopan koko oli 40 cm x 40 cm.

Iso kivi esti kuopan syvemmäksi kaivamisen.

Maakerrokset:

0 – 12 cm Turve

12 – 16 cm Ruskea hiekka

Koekuoppa 111

P = 6800 999

I = 3338 804

Z = 91,64 – 91,31 m mpy.

Koekuopan koko oli 60 cm x 60 cm.

Maakerrokset:

0 – 22 cm Turve

22 – 40 cm Ruskea hiekka

Koekuoppa 112

P = 6801 016

I = 3338 795

Z = 92,18 – 91,88

Koekuopan koko oli 50 cm x 50 cm.

Kuoppa sijaitsi metsäsaarekkeen länsiosassa mahdollisen juureskuopan tai soraottokuopan länsipuolella. Kuopassa kasvoi suuri mänty, joten kuoppaa ei ole käytetty kymmeneen vuosiin.

Maakerrokset:

0 – 20 cm Turve

20 – 30 cm Ruskea hiekka

Koekuoppa 113

P = 6801 035

I = 3338 797

Z = 93,07 – 92,91 m mpy.

Koekuopan koko oli 60 cm x 60 cm.

Maakerrokset:

0 – 11 cm Turve

11 – 18 cm Ruskea hiekka

Koekuoppa 114

P = 6801 033

I = 3337 789

Z = 93,15 – 92,87 m mpy.

Koekuopan koko oli 60 cm x 60 cm.

Maakerrokset:

0 – 22 cm Turve

22 – 40 cm Ruskea hiekka

Koekuoppa 115

P = 6801 006

I = 3338 802

Z = 93,29 – 92,97 m mpy.

Koekuopan koko oli 50 cm x 70 cm.

Maakerrokset:

0 – 16 cm Turve

16 – 31 cm Ruskea hiekka

Koekuoppa 116

P = 6801 004

I = 3338 810

Z = 91,78 – 91,49 m mpy.

Koekuopan koko oli 50 cm x 70 cm.

Maakerrokset:

0 – 12 cm Turve

12 – 20 cm Ruskea hiekka

Koekuoppa 117

P = 6801 035

I = 3338 803

Z = 93,03 – 92,77 m mpy.

Koekuopan koko oli 60 cm x 60 cm.

Koekuoppa sijaitsi lähellä sähkölinjaa entisellä pellolla.

Maakerrokset:

0 – 12 cm Turve

12 – 23 cm Peltomulta

Koekuopat metsäsaarekkeessa 4

Metsäsaarekkeeseen 4 tai sen läheisyyteen kaivettiin lapiolla 27 koekuoppaa. Ne numeroitiin numeroilla 201 – 227. Koekuoppien maakerrostumat metsäsaarekkeen 4 läheisyydessä noudattivat pääsääntöisesti seuraavaa järjestystä: 1. turve, 2. pelto tai puutarhamulta, 3. Vaaleanruskea tai –harmaa hiekka (moreeni). Kerroksista alin, vaaleanruskea tai -harmaa hiekka, tulkittiin koskemattomaksi pohjakerrokseksi. Se paljastui useimmiten noin 30 cm syvyydessä. Alueen koekuopista tehdyt löydöt saatiin talteen pää-asiassa sekoittuneesta multakerroksesta.

Metsäsaarekkeessa 4 sijaitseva rakennuksen kivijalka on muistona paikalla sijainneesta 1900-luvun alkupuolen asutuksesta. Myös suurin osa koekuopista löydetyistä esineistöistä kertoo paikalla 1900-luvulla sijainneesta asutuksesta. Tätä esineistöä ei kaivausten yhteydessä taltioitu. On todennäköistä, että saarekkeessa olevan asuinrakennuksen rakentamisen ja puutarhatöiden yhteydessä on tuhottu ainakin osittain paikalla aiemmin sijainneen asutuksen jäänteitä.

Kuva 9. Reetta Kivistö kaivamassa koekuoppaa metsäsaarekkeeseen 4 Vanahakyläntien ja Laukkulantien risteysalueen itäpuolella. Ote kuvasta DSCN9959. Kuvaaja KL.

Metsäsaarekkeeseen 4 kaivetusta koekuopista saatiin talteen muinaisjäänökseen liittyviä löytöjä. Talteen otettiin lähinnä kohteen ajoituksen mahdollistavia tai muuten mielenkiintoisia löytöjä. Taltioituista löydöistä suuri osa voidaan ajoittaa karkeasti 1700-luvulta 1800-luvulle. Löytöjen joukossa oli muutamia hankalasti ajoitettavia löytöjä, kuten palanutta luuta ja tuluspiitä. Taltioituja historialliselle ajoitettavia löytöjä tehtiin koekuopista 201, 203, 204, 205, 206, 207, 212, 213, 214, 215, 217, 219, 221, 225 ja 226 (Kartta 4; Liite 1: Löytöluettelo). Historialliselle ajoittuvien löytöjen lisäksi löydettiin koekuopista 203 ja 221 mahdollisia kvartsi-iskoksia, jotka saattavat kertoa alueen käytöstä jo esihistoriallisena aikana. Enin osa kohteen arkeologisesti kiinnostavista esineistä tai niiden katkelmista saatiin talteen metsäsaarekkeen 4 laelle tai sen kaakkoispuoliselle rinteelle kaivetusta koekuopista.

Koekuoppa 201

P = 6801 086

I = 3338 739

Z = 94,63 – 94,18 m mpy.

Koekuopan koko oli 90 cm x 90 cm.

Koekuoppa sijaitsi metsäsaarekkeen keskellä olevan kiviraunion koillispuolella. Kuopan länsireuna oli hyvin lähellä paikalla olevaa rakennuksen kivijalkaa. Koekuopassa saavutettiin koskemattoman oloinen maannos noin 20 cm syvyydessä kuopan itäreunassa ja noin 35 cm syvyydessä länsireunassa.

Kuopan länsireunassa noin 40 cm syvyydessä erottui suorakaiteen muotoinen noin 30 cm (E – W) x 15 cm (N – S) kokoinen mahdollinen kulttuurimaaläikkä. Tällä alueella maa oli värjäytynyt hiilen ja noen ansiosta tummaksi. Kuitenkaan tästä kulttuurimaa esiintymästä ei tehty löytöjä.

Kuopan löydöistä otettiin talteen punasavikeramiikan kylkipala (KM 2007072:1), joka löytyi multakerroksesta.

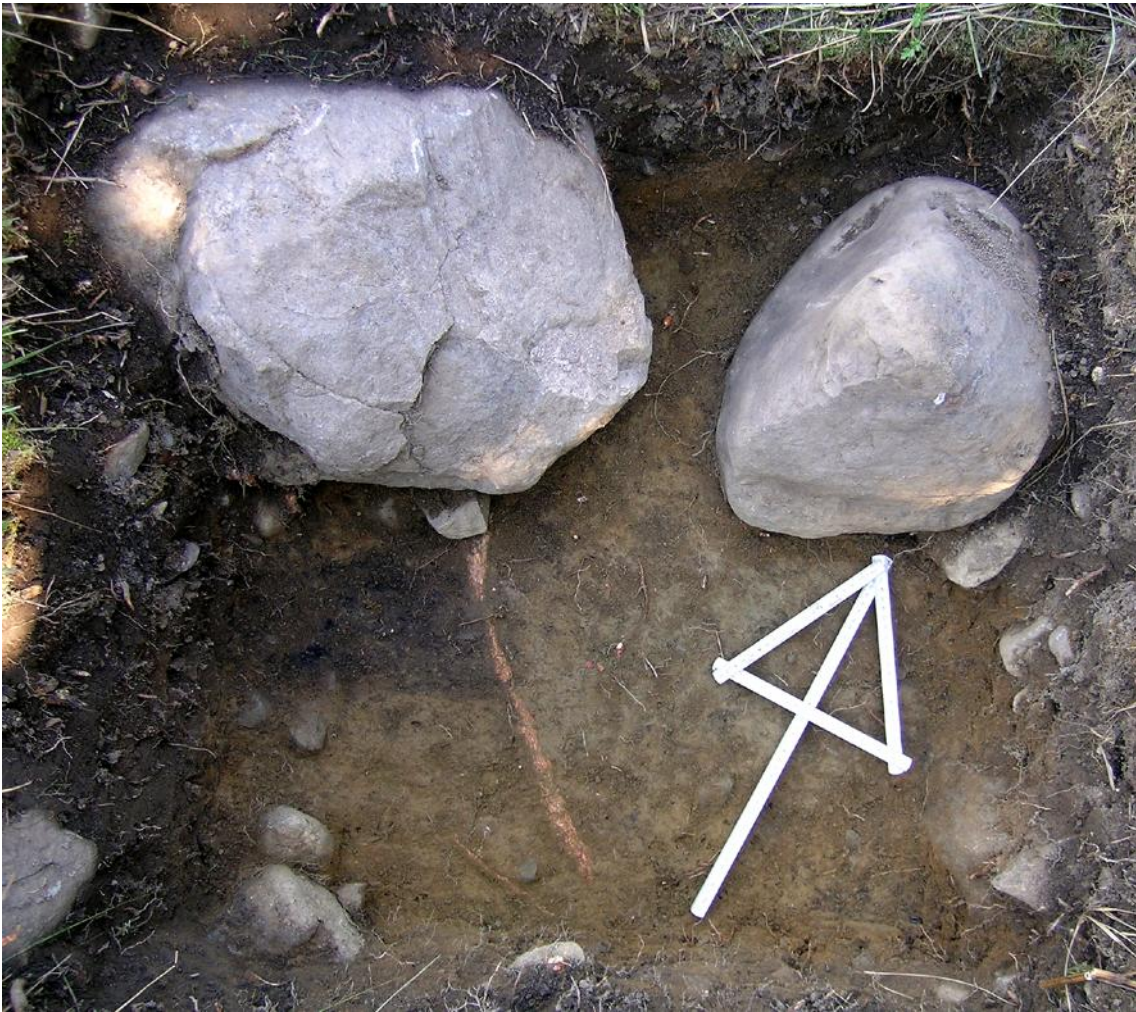
Maakerrokset:

0 – 20 cm Multa

20 – 33 cm Harmaa mullansekainen hiekka

33 – 40 cm Vaaleanruskea hiekka (moreeni)

Kuva 10. Koekuopassa 201 havaittu mahdollinen suorakaiteen muotoinen kulttuurimaaläikkä näkyy kuvassa vasemmalla suuren kiven alapuolella. Nuoli osoittaa kohti pohjoista. Ote kuvasta DSCN9955. Kuvaaja KL.

Koekuoppa 202

P = 6801 081

I = 3338 740

Z = 94,55 - 94,16 m mpy

Koekuopan koko oli 50 cm x 50 cm.

Maakerrokset:

0 – 8 cm Turve

8 – 18 cm Multa

18 – 30 cm Mullansekainen hiekka

30 – 44 cm Vaaleanruskea hiekka (moreeni)

Koekuoppa 203

P = 6801 074

I = 3338 746

Z = 94,02 – 93,67

Koekuopan koko oli 50 cm x 50 cm.

Kuopan pohjoispuolella on kiviraunio, joka saattaa olla osa metsäsaarekkeen itäreunassa olevaa matalaa kiviaitaa. Kuopasta otettiin talteen runsaasti löytöjä, kuten keramiikkaa, piitä, palanutta luuta sekä kuonaa (KM 2007072: 2-5, 8-10). Lisäksi kuopasta löydettiin mahdollisesti esihistorialliselle ajalle ajoittuvia kvartsi-iskoksia (KM 2007072: 7, 11) ja kvartsi-esine (KM 2007072: 6).

Maakerrokset:

- 0 – 7 cm Turve
- 7 – 20 cm Multa
- 20 – 27 cm Mullansekainen hiekka
- 27 – 34 cm Vaaleanruskea hiekka (moreeni)

Koekuoppa 204

P = 6801 074

I = 3338 744

Z = 94,24 – 93,95 m mpy.

Koekuopan koko oli 50 cm x 50 cm.

Koekuoppa sijaitsi suuren lehtikuusen juurella. Kuopasta löytyi rautaveitsi, nautoja, palanutta ja palamatonta luuta sekä piitä (KM 2007072: 12-15). Kuopan pohjalta paljastui suuri kivi tai kallio.

Maakerrokset:

- 0 – 6 cm Turve
- 6 – 18 cm Multa
- 18 – 22 cm Mullansekainen hiekka
- 22 – 35 cm Vaaleanruskea hiekka (moreeni)

Koekuoppa 205

P = 6801 069

I = 3338 739

Z = 93,82 – 93,47 m mpy.

Koekuopan koko oli 50 cm x 50 cm.

Koekuoppa sijaitsi vanhan omenapuun katveessa, sen itäpuolella. Kuopasta tehtiin useita historialliselle ajalle ajoittuvia löytöjä (KM 2007072: 16-21), mm. liitupiipun pesä, keramiikkaa ja nappi.

Maakerrokset:

- 0 – 8 cm Turve
- 8 – 19 cm Multa
- 19 – 32 cm Vaaleanharmaa hiekka (moreeni)

Koekuoppa 206

P = 6801 074

I = 3338 733

Z = 94,16 – 93,81 m mpy.

Koekuopan koko oli 50 cm x 50 cm.

Kuoppa sijaitsi metsäsaarekkeessa olevan kellarin eteläpuolella ja ruusupensaan läheisyydessä. Kuopan sekoittuneesta multakerroksesta löydettiin hevosenkenkänaula, rautanaula, punasavikeramiikan kylkipala (KM 2007072: 22) ja posliinia.

Maakerrokset:

0 – 6 cm Turve

6 – 18 cm Multa

18 – 30 cm Hiekansekainen multa

30 – 40 cm Vaaleanruskea hiekka (moreeni)

Koekuoppa 207

P = 6801 085

I = 3338 748

Z = 93,77 – 93,37 m mpy.

Koekuopan koko oli 50 cm x 50 cm.

Kuoppa sijaitsi pellon reunassa metsäsaarekkeen itäpuolella. Löytöinä hiekansekaisesta multakerroksesta palanutta luuta ja hevosenkenkänaulalta näyttävä metalliesine (KM 2007072: 23, 24).

Maakerrokset:

0 – 10 cm Turve

10 – 20 cm Multa

20 – 25 cm Hiekansekainen multa

25 – 41 cm Vaaleanruskea hiekka (moreeni)

Koekuoppa 208

P = 6801 075

I = 3338 749

Z = 93,97 – 93,63 m mpy.

Koekuopan koko oli 50 cm x 50 cm.

Kuoppa kaivettiin metsäsaarekkeen 4 kaakkoispuolelle. Kuopan pohjalla oli runsaasti kiviä.

Maakerrokset:

0 – 8 cm Turve

8 – 12 cm Multa

12 – 21 cm Hiekansekainen multa

21 – 29 cm Vaaleanruskea hiekka (moreeni)

Koekuoppa 209

P = 6801 085

I = 3338 763

Z = 93,12 – 92,85 m mpy.

Koekuopan koko oli 50 cm x 50 cm.

Koekuoppa kaivettiin metsäsaarekkeen 4 itäpuolella sijaitsevalla terassilla olevan suurehkon, mutta matalan, maakiven luoteispuolelle. Koekuopan kohdalla on sijainnut pellonraivauksen yhteydessä syntynyt matala peltoraunio.

Maakerrokset:

0 – 20 cm Peltomulta

20 – 25 cm Savi

Koekuoppa 210

P = 6801 078

I = 3338 750

Z = 93,80 – 93,40 m mpy.

Kuopan koko oli 50 cm x 50 cm.

Maakerrokset:

0 – 7 cm Turve

7 – 17 cm Multa

17 – 27 cm Hiekkansekainen multa

27 – 40 cm Vaaleanharmaa hiekka (moreeni)

Koekuoppa 211

P = 6801 077

I = 3338 745

Z = 94,33 – 93,94 m mpy

Kuopan koko oli 50 cm x 50 cm.

Koekuoppa sijaitsi metsäsaarekkeen 4 kaakkoisosassa. Sen kohdalla sijaitsee historiallisella ajalla kivistä kasattu peltoraunio tai aita. Kuopasta löydettiin 1800- ja 1900-luvuille ajoittuvaa esineistöä, jota ei otettu talteen. Kiviraunio voidaan ajoittaa esineiden ikäiseksi.

Maakerrokset:

0 – 22 cm Multa

22 – 44 cm Vaaleanharmaa hiekka (moreeni)

Koekuoppa 212

P = 6801 063

I = 3338 736

Z = 93,32 – 93,02 m mpy.

Kuopan koko oli 50 cm x 50 cm.

Koekuoppa sijaitsi sähkölinjan alla olevien suurien peltokivien välissä. Kuopasta löydettiin rautanauloja, punasavikeramiikan kylkipala ja piitä.

Maakerrokset:

0 – 15 cm Turve

15 – 20 cm Multa

20 – 31 cm Vaaleanharmaa hiekka (moreeni)

Koekuoppa 213

P = 6801 070

I = 3338 747

Z = 93,84 – 93,16 m mpy.

Kuopan koko oli 80 cm x 80 cm.

Koekuoppa sijaitsi metsäsaarekkeen 4 kaakkoisosassa. Kuopasta paljastui moreenimaahan kaivettu jätekuoppa, josta paljastui runsaasti 1900-luvulle ajoittuvaa esineistöä. Jätekuoppa oli koekuopan kaakkoisosassa. Kuopan runsaista löydöistä otettiin talteen sormus (KM 2007072: 28), kivihioin (: 29), piitä (: 30) sekä palanutta luuta (: 31). Kivihioin, pii ja palanut luu saattava olla ajoitukseltaan 1900-lukua vanhempia.

Maakerrokset:

0 – 8 cm Turve

8 – 20 cm Multa

20 – 45 cm Vaaleanharmaa hiekka (moreeni)

Kuopan SE-osa:

20 – 70 cm Jätekuoppa (1900-luku)

Koekuoppa 214

P = 6801 067

I = 3338 736

Z = 93,61 – 93,21

Kuopan koko oli 60 cm x 60 cm.

Koekuoppa sijaitsi metsäsaarekkeen etelärinteellä omenapuun lounaispuolella.

Maakerrokset:

0 – 27 cm Multa

27 – 31 cm Hiekkansekainen multa

31 – 41 cm Vaaleanharmaa hiekka (moreeni)

Koekuoppa 215

P = 6801 067

I = 3338 749

Z = 93,41 – 93,21 m mpy.

Kuopan koko oli 50 cm x 100 cm.

Koekuoppa sijaitsi pellolla metsäsaarekkeen kaakkoispuolella. Kuopan luoteispuolella nousee terassi, jolla metsäsaareke 4 sijaitsee. Samalla puolella kuoppaa on maanpinnalla kiviä.

Koekuopan 215 länsiosasta paljastui päällekkäin aseteltuja kiviä. Lopulta kivet estivät kuopan syvemmäksi kaivamisen. On mahdollista, että kuopasta paljastunut kivirakenne on osa Vanhakylän muinaisjäännökseen kuuluvaa rakennetta. Kivirakenteen käyttötarkoitus ei koekuopan kaivamisen tuloksena selvinnyt. Kuopasta löytyi punasavikeramiikan pohjapaloja (KM 2007072: 33).

Maakerrokset:

0 – 12 cm Turve

12 – 19 cm Multa

19 – 21 cm Hiekkansekainen multa

21 – 32 cm Vaaleanharmaa hiekka (moreeni)

Koekuoppa 216

P = 6801 064

I = 3338 744

Z = 93,04 – 92,76 m mpy.

Kuopan koko oli 50 cm x 50 cm.

Maakerrokset:

0 – 7 cm Turve

7 – 27 cm Multa

27 – 33 cm Hiekkansekainen multa

33 – 38 cm Vaaleanharmaa hiekka (moreeni)

Koekuoppa 217

P = 6801 070

I = 3338 729

Z = 93,65 – 93,42 m mpy.

Kuopan koko oli 60 cm x 60 cm.

Kuopasta löytyi palanutta luuta (KM 2007072: 34).

Maakerrokset:

- 0 – 12 cm Multa
- 12 – 17 cm Hiekkansekainen multa
- 17 – 23 cm Vaaleanharmaa hiekka (moreeni)

Koekuoppa 218

P = 6801 086

I = 3338 731

Z = 94,73 – 94,37

Kuopan koko oli 50 cm x 50 cm.

Maakerrokset:

- 0 – 13 cm Multa
- 13 – 26 cm Hiekkansekainen multa
- 26 – 37 cm Vaaleanruskea hiekka (moreeni)

Koekuoppa 219

P = 6801 091

I = 3338 729

Z = 94,30 – 93,91 m mpy.

Kuopan koko oli 60 cm x 60 cm.

Koekuoppa sijaitsi metsäsaarekkeen 4 laella rakennuksen kivijalan länsipuolella. Kuopan kohdalla on mahdollisesti kulkenut tie tai polku puretulle rakennukselle. Kuopasta löytyi markan raha vuodelta 1929, nauloja, metallisesineen katkelma ja astialasia. Löydöistä astialasin katkelma taltioitiin kansallismuseon kokoelmiin (KM 2007072: 35).

Maakerrokset:

- 0 – 30 cm Multa
- 30 – 34 cm Hiekkansekainen multa
- 34 – 38 cm Vaaleanruskea hiekka (moreeni)

Koekuoppa 220

P = 6801 080

I = 3338 728

Z = 94,53 – 94,16 m mpy.

Kuopan koko oli 50 cm x 50 cm.

Kuopasta paljastui paikalle tuotu savikerros. Kuopan pohjalla oli kymmenittäin lohkareisia kiviä (vrt. Koekuoppa 221). Kuopasta löydettiin rautanauloja.

Maakerrokset:

- 0 – 14 cm Multa

14 – 20 cm Savi

20 – 24 cm Ruskea hiekkansekainen multa

24 – 30 cm Vaaleanruskea hiekka (moreeni)

Koekuoppa 221

P = 6801 083

I = 3338 726

Z = 94,47 – 94,22 m mpy.

Kuopan koko oli 50 cm x 50 cm.

Kuopassa oli suuria lohkaraisia kiviä (vrt. Koekuoppa 220). Kivet estivät kuopan kaivamisen syvemmäksi. Kuopasta löydettiin posliinia ja mahdollinen kvartsi-iskos (KM 2007072: 36).

Maakerrokset:

0 – 20 cm Multa

20 – 38 cm Hiekkansekainen multa

Koekuoppa 222

P = 6801 048

I = 3338 722

Z = 93,19 – 92,97 m mpy.

Kuopan koko oli 60 cm x 60 cm.

Koekuoppa 222 kaivettiin Vanhakyläntien itäpuolella olevan matalan peltoraunion läheisyyteen. Kuopan pohjoispuolella kulkee peltotie. Kuopassa oli runsaasti kiviä.

Maakerrokset:

0 – 10 cm Multa

10 – 26 cm Ruskea hiekka

Koekuoppa 223

P = 6801 073

I = 3338 724

Z = 93,74 – 93,48 m mpy.

Kuopan koko oli 50 cm x 50 cm.

Kuoppa kaivettiin metsäsaarekkeen 4 länsiosaan Vanhakyläntien läheisyyteen. Kuoppa sijaitsi leppien katveessa näsiäpensaiden juurella. Kuopasta löytyi rautanaloja, joita ei taltioitu.

Maakerrokset:

0 – 9 cm Multa

9 – 17 cm Hiekkansekainen multa

17 – 27 cm Vaaleanruskea hiekka (moreeni)

Koekuoppa 224

P = 6801 059

I = 3338 730

Z = 93,19 – 92,73 m mpy.

Kuopan koko oli 60 cm x 60 cm.

Koekuoppa sijaitsi sähkömuuntajan eteläpuolella vanhan peltotien laidassa. Kuopan maannoksen soransekainen hiekka oli tiukaksi pakkautunut. Kuopasta löytyi runsaasti moderneja pullonkorkeja ja lasinpaloja.

Maakerrokset:

0 – 10 cm Turve

10 – 24 cm Harmaa soransekainen hiekka

24 – 34 cm Multa

34 – 43 cm Vaaleanruskea hiekka (moreeni)

Koekuoppa 225

P = 6801 076

I = 3338 737

Z = 94,40 – 94,09 m mpy.

Kuopan koko oli 50 cm x 50 cm.

Kuoppa sijaitsi metsäsaarekkeessa olevan rakennuksen kivijalan ja siihen kuuluvan kellarin eteläpuolella suuren lehtikuusen juurella. Kuopassa oli muutamia suurehkoja kiviä multakerroksen alapuolella. Kivistä suurin oli noin 30 cm x 20 cm kokoinen.

Kuopasta löydettiin punasavikeramiikkaa (KM 2007072: 38, 39) ja posliinia.

Maakerrokset:

0 – 22 cm Multa

22 – 28 cm Hiekkansekainen multa

28 – 36 cm Ruskea hiekka

Koekuoppa 226

P = 6801 080

I = 3338 737

Z = 93,88 – 93,53

Kuopan koko oli 100 cm x 150 cm.

Koekuopalla 226 tarkoitetaan metsäsaarekkeessa 4 olevan rakennuksen kivijalkaan kuuluvan kellarin maakerrosten tutkimista ja kaivausta.

Kuopasta löydettiin talon purkamiseen liittyvää purkujätettä ja talousesineistöä 1900-luvulta. Löydöistä taltioitiin pala lasitettua keramiikkaa (KM 2007072: 39). Lisäksi kellarin seinästä löydettiin helmiäisestä valmistettu nappi.

Maakerrokset:

Koekuoppa 227

P = 6801 089

I = 3338 757

Z = 93,28 – 92,89 m mpy

Kuopan koko oli 50 cm x 50 cm.

Koekuoppa 227 kaivettiin samalle terassille kuin kuoppa 209. Ei löytöjä.

Maakerrokset:

0 – 20 cm Multa

20 – 35 cm Savi

YHTEENVETO

Kenttätutkimusten yhteydessä tehtiin koetutkimuksia vuonna 2002 rajatulla muinaisjäännösalueella. Alueelle kaivetuista koeojista todettiin peltomultakerroksen alta harmaa pohjasavi. Osittain muinaisjäännösalueen länsiosassa sijaitsevassa metsäsaarekkeessa (metsäsaareke 1) havaittiin kivirakenteita, joita koekuoppien kaivamisen perusteella ei voida pitää muinaisjäännöksinä. Myöskään vuonna 2002 rajatun muinaisjäännösalueen pohjoisosan moreenipohjaisesta metsäsaarekkeesta (metsäsaareke 2) tai alueen lounaisosan metsäsaarekkeesta (metsäsaareke 3) ei tehty havaintoa muinaisjäännöksestä. Koekaivausten perusteella Vanhakylän kylänpaikka ei sijaitse muinaisjäännökseksi vuonna 2002 rajatulla alueella.

Inventoidulta suunnitellulta kaava-alueelta saatiin talteen historialliseen kylänpaikkaan liittyviä löytöjä tutkimusalueen läpi kulkeva sähkölinjan pohjoispuoliselta moreenimaapohjaiselta metsäsaarekkeelta. Suurin osa historiallisen ajan löydöistä ajoittuu 1900-luvulle, mutta osa esineistöstä ajoittune 1700-luvulle tai sitä varhaisempaan aikaan. Kaivausten yhteydessä löydettiin muutamia mahdollisesti alueen esihistoriallisesta käytöstä kertovia löytöjä. Tutkitulla alueella on vielä 1900-luvulla sijainnut asuinrakennuksia, jotka mitä ilmeisimmin ovat ainakin osittain tuhonneet kylätontin vanhempia rakenteita ja maakerrostumia. Kylänpaikasta kertovat löydöt tehtiin sekoittuneista maakerroksista.

Karttojen tarkastelun tuloksena näyttäisi todennäköiseltä, että Vanhakylän kylänpaikka on sijainnut moreenimaakumpareella nykyisen Vanhakyläntien ja Kivisillantien sekä Vanhakyläntien ja Penkkikoskentien risteysalueiden läheisyydessä. Kenttätutkimusten havainnot vahvistavat historialliseen kartta-aineistoon perustuvan käsityksen, että 1700-1800-lukujen asutus Vanhakylän alueella sijaitsi ympäristöään korkeammalla ja viljelykseen huonommin sopivalla moreenimaakumpareella. Vanhakylän alueella on todennäköisesti ollut asutusta jo 1600-luvulla, kuten Schroderuksen v 1640/1641 laatimassa kartassa, tai jopa sitä varhaisemmalla ajalla, on asutus sijainnut todennäköisesti samalla moreenimaakumpareella. Tutkimusten perusteella rajattu Vanhakylän kylänpaikan muinaisjäännösalue on merkitty tämän tutkimuksen liitteen 2 karttaan 8.

Tampereella 30.11.2007 Kalle Luoto

Paikka, Päiväys, kaivauksenjohtajan allekirjoitus

LÄHDELUETTELO JA KÄYTETYT LYHENTEET

Elektroniset lähteet

<http://geokartta.gtk.fi/>

<http://www.virtuaaliyliopisto.fi/palvelut/maakirjakartat/>

Kirjalliset lähteet:

Alanen, Timo & Kepsu, Saulo 1989. *Kuninkaan kartasto Suomesta 1776-1805*. Suomalaisen kirjallisuuden seuran toimituksia 505. Helsinki.

Alanen, Timo 2003. Sääksmäen vanhaa paikannimistöä nykyisellä Valkeakoskella. *Rapola-tutkimuksia 5. Sääksmäen vanhat paikannimet ja historialliset kartat Valkeakoskella*. Helsinki, 7-76.

Jutikkala, Eino 1934. *Sääksmäen pitäjän historia*. Jyväskylä.

Lehtinen, Jyrki 2003. Kylät ja maisema – Valkeakosken Rapola ja Sääksmäen kirkonpuoli historiallisissa kartoissa 1640-1959. *Rapola-tutkimuksia 5. Sääksmäen vanhat paikannimet ja historialliset kartat Valkeakoskella*. Helsinki, 7-76.

Pirkanmaan kiinteät muinaisjäännökset II 2005. Lähdesmäki, Ulla & Palokoski, Marita (toim.). *Tampereen museoiden julkaisuja 86*.

Painamattomat lähteet:

Pirkanmaan maakuntamuseo/kulttuuriympäristöyksikkö, arkisto, Tampere:

Adel, Vadim 2006. Valkeakoski, Lotila. Historiallisen ajan kylänpaikan koekaivaus 2006.

Jussila, Timo 2002. Pirkanmaan historiallisen ajan muinaisjäännökset 2002.

Rinta-Porkkunen, Nina 2002. Raportti historiallisesta karttaselvityksestä. Valkeakosken Vanhakylän osayleiskaava-alue.

Kansallisarkisto, Maanmittaushallituksen arkisto, kartta ja asiakirjakokoelma:

H74 5/5-6. Nordenstedt A. & Sonck C. U. 1804/1816.

BB1a 15-16. Lars Schroderus 1640-1641.

Lyhenteet

KA/MHA Kansallisarkisto, Maanmittaushallituksen arkisto, kartta ja asiakirjakokoelma

MV/RHO Museovirasto, Rakennushistorian osasto

TM/PMM/KuYY Tampereen museot/Pirkanmaan maakuntamuseo, Kulttuuriympäristö yksikkö

Karttaluettelo

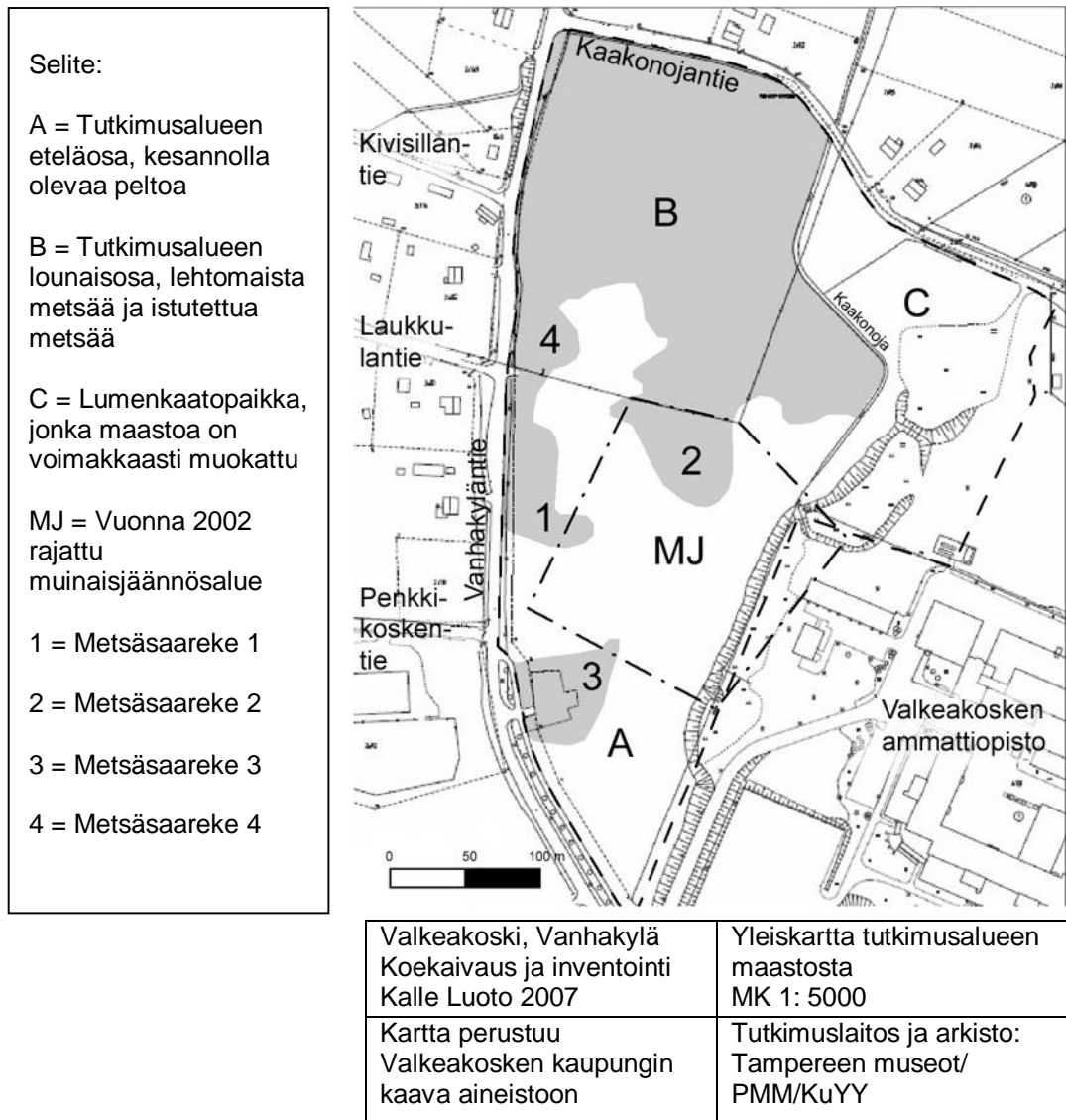
Valkeakoski Vanhakylä

Koekaivaus ja inventointi

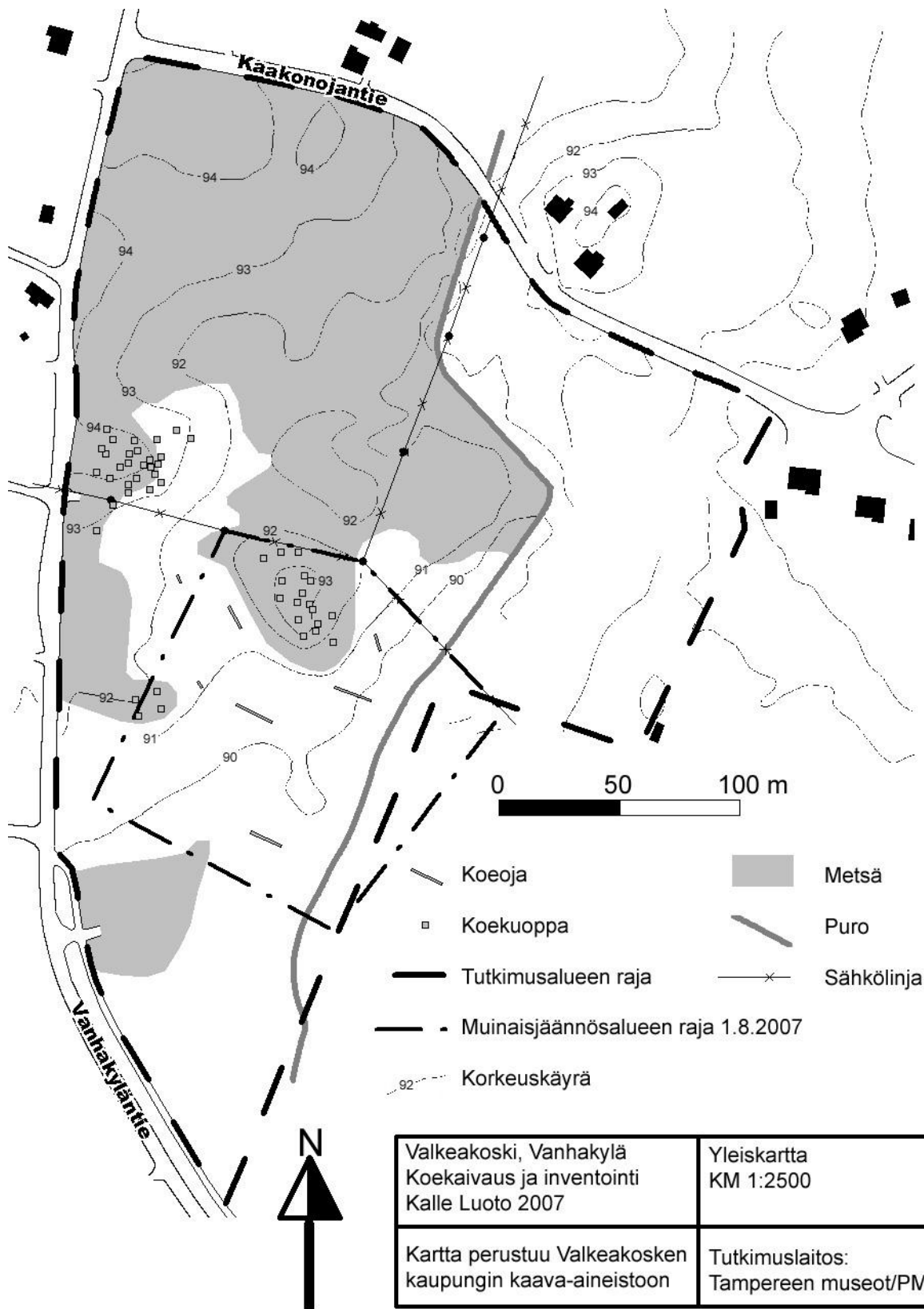
Kalle Luoto 2007

Kartan numero	Kartan nimi ja aihe	Mitta-kaava	Kartan sijainti
1	Tutkimusalueen sijainti. Ote peruskartasta PK 2114 12 Metsäkansa ja 2132 03 Valkeakoski.	1: 20000	Tutkimuksen sivu 5
2	Tutkimusalueen maasto ja kadunnimet.	1: 5000	Liite 2
3	Yleiskartta tutkimusalueesta.	1:2500	Liite 2
4	Kartta koekuoppien ja -ojien sijainnista.	1:1000	Liite 2
5	Metsäsaareke 1.	1:200	Liite 2
6	Kartta koekuopasta 3. Dokumentointitasot 1 ja 2.	1:25	Liite 2
7	Kartta koekuopasta 4.	1:25	Liite 2
8	Kartta muinaisjäännösalueen sijainnista kartta-analyysin ja maastohavaintojen perusteella.	1:5000	Liite 2

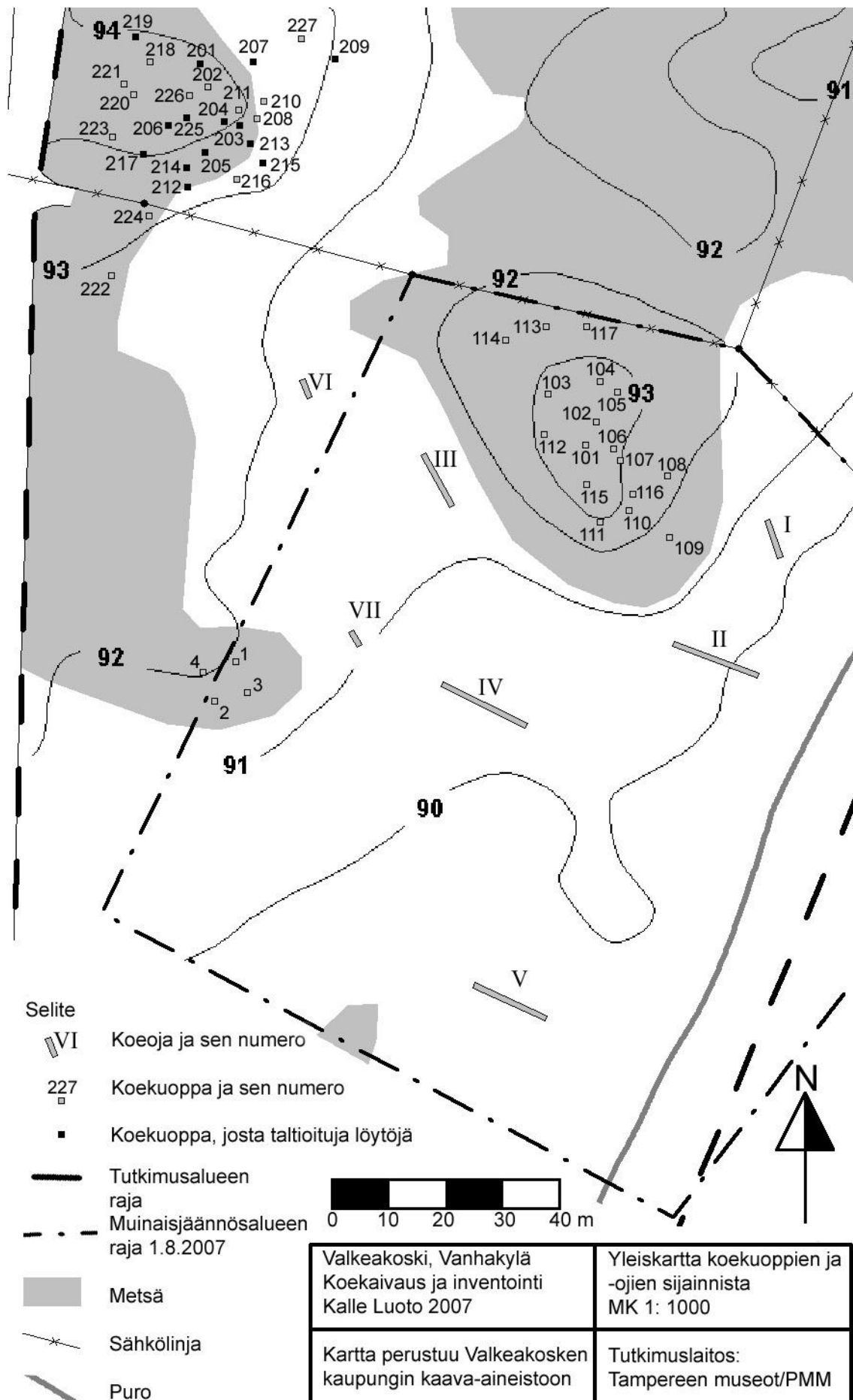
Kartta 2. Tutkimusalueen maasto ja kadunnimet. MK 1: 5000

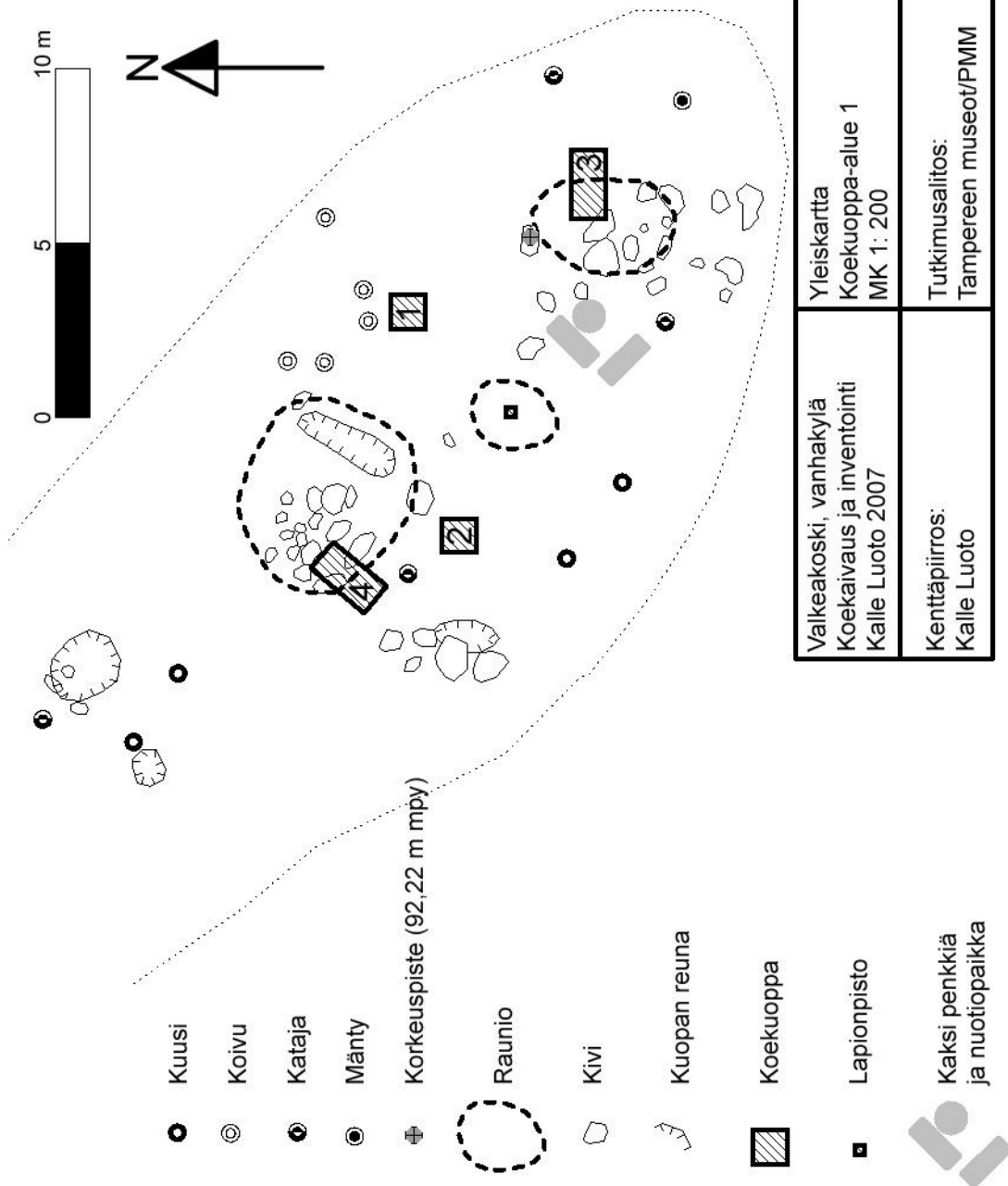
Kartta 3. Yleiskartta tutkimusalueesta. MK 1:2500

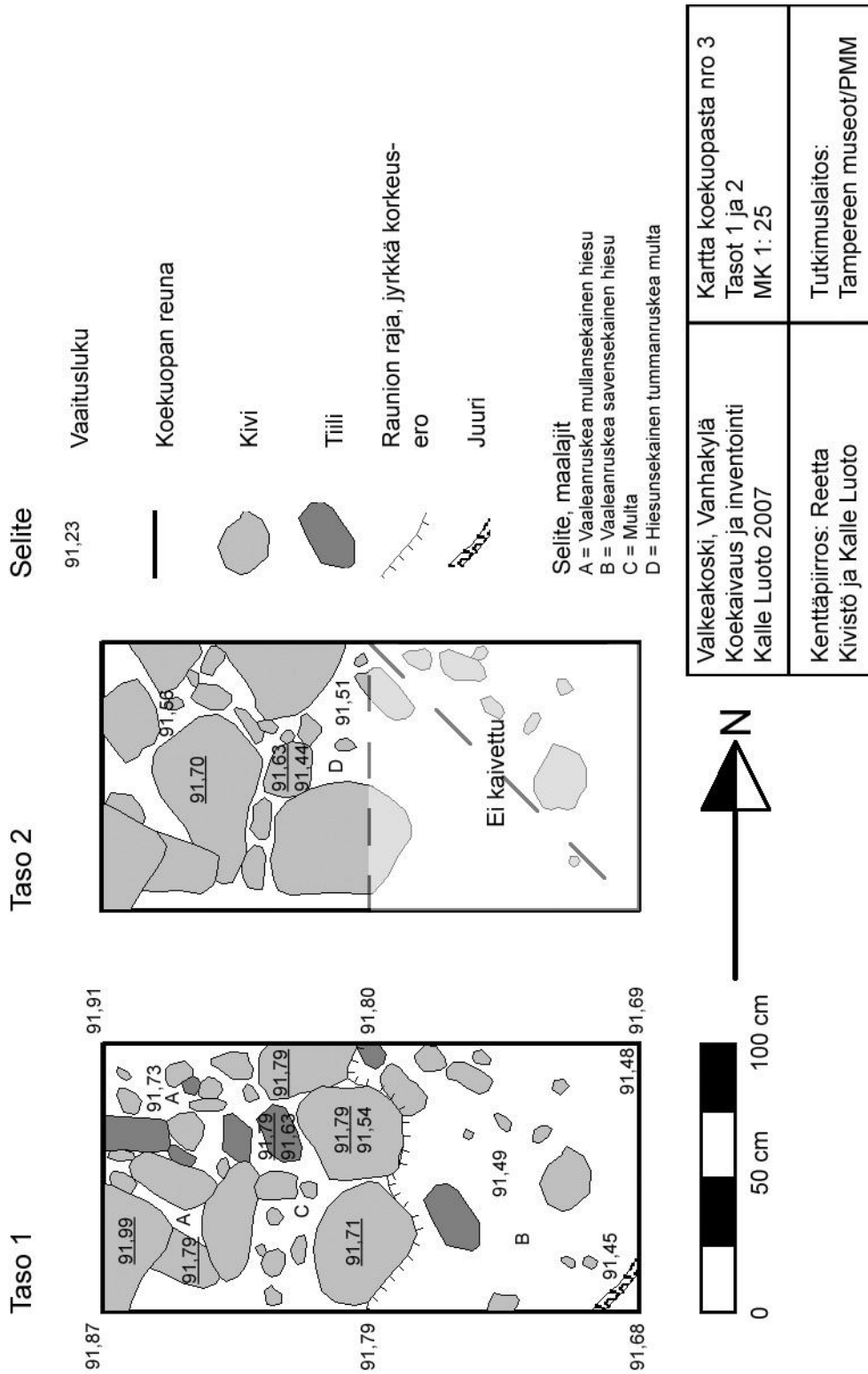
Kartta 4. Kartta koekuoppien ja -ojien sijainnista. MK 1:1000

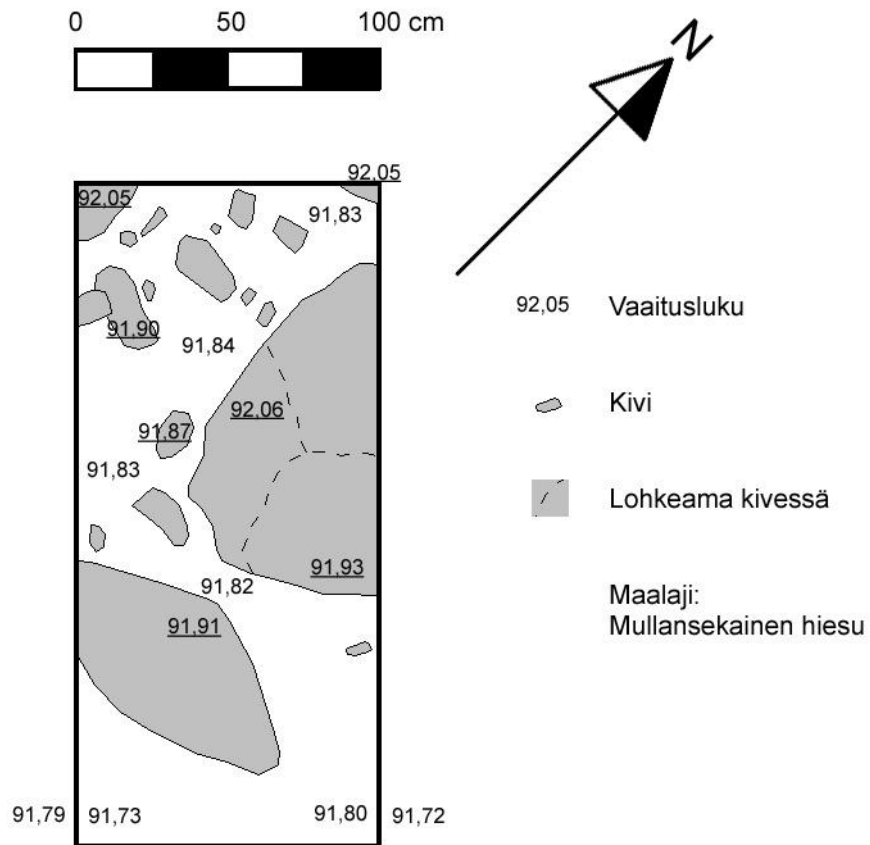
Kartta 5. Metsäsaareke 1. MK 1:200

Kartta 6. Kartta koekuopasta 3. Dokumentointitasot 1 ja 2. MK 1:25

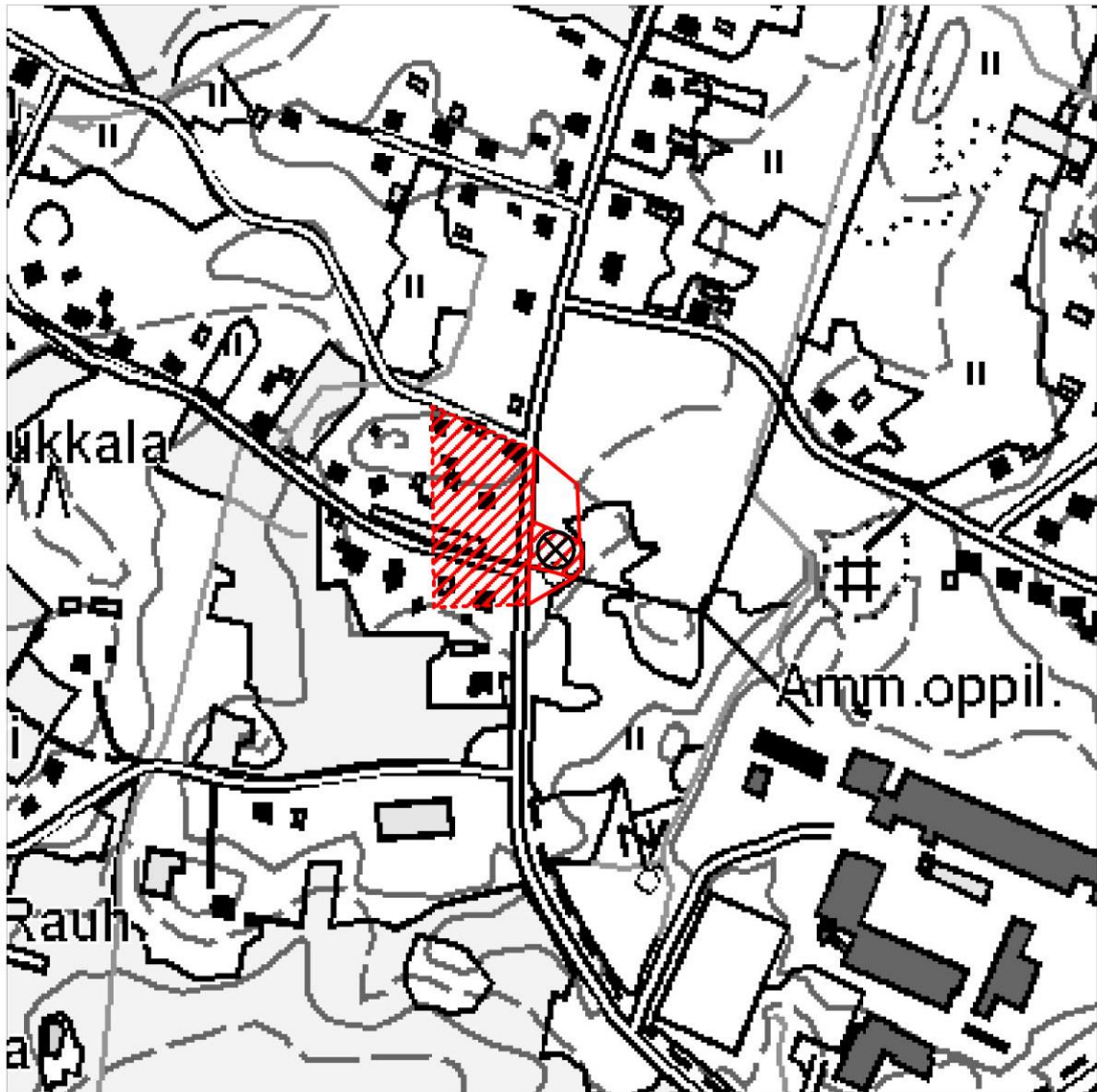
Kartta 7. Kartta koekuopasta 4. MK 1:25

Valkeakoski, Vanhakylä Koekaivaus ja inventointi Kalle Luoto 2007	Kartta koekuopasta nro 4 Pohja MK 1: 25
Kenttäkartta: Kalle Luoto	Tutkimuslaitos: Tampereen museot/PMM

Kartta 8. Kartta muinaisjäännösalueen sijainnista kartta-analyysin ja maastohavaintojen perusteella. MK 1:5000

- Muinaisjäännösalue, lk 2
- Muinaisjäännösalue, lk 2 (karttaselvitys)
- Muinaisjäännösalue, lk 3
- Sijaintikoordinaattipiste

Sijaintikoordinaattipiste

KKJ2 (2003):
6797 354 / 2499 557

KKJ 3 (2003):
6801 069 / 3338 720

Valkeakoski, Vanhakylä Koekaivaus ja inventointi Kalle Luoto 2007	Yleiskartta Kartta muinaisjäännöksen sijainnista MK 1:5000
Pohjakartta: © Maanmittauslaitos Pisa lupa 020/2006	Tutkimuslaitos: Tampereen museot/ Pirkanmaan maakuntamuseo

VALKEAKOSKI, VANHAKYLÄ 2007 Luettelo MV:n RHO:n kokoelmiin luetteloiduista löydöistä

Kalle Luoto

KM 2007072, diar. pvm 21.9.2007

Luetteloinut Reetta Kivistö

<i>KM numero</i>	<i>Ala-numero</i>	<i>Koe-kuoppa</i>	<i>Konteksti</i>	<i>Löytö-syvyys</i>	<i>P</i>	<i>I</i>	<i>Z1</i>	<i>Z2</i>	<i>Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino (g)</i>
KM 2007072	1	201	Sekoittunut multa	0-20 cm	6801086	3338739	94,63	94,43	Keramiikkaa, punasavi, kylkipala	Toiselta puolelta lasitettu kylkipala tiivistä punasavikeramiikkaa. Molemmat pinnat tallella. Punertavanruskea lasite hieman koveralla puolella. Mahdollisesti kaakelista.	1	25
KM 2007072	2	203	Sekoittunut multa	7-20 cm	6801074	3338746	93,95	93,82	Keramiikkaa, punasavi, kylkipaloja	Lasitettuja ja koristeltuja astian kylkipaloja nuorempaa punasavikeramiikkaa. Kolmessa palassa punaruskean lasitteen ja keltaisen valkosavilietteen muodostamia raitoja eli ns. bolus-koristelua, yksi paloista kokonaan punaruskea. Yhdessä palassa molemmat pinnat tallella. Lasitus ja koristelu vain toisella puolella.	4	11
KM 2007072	3	203	Sekoittunut multa	7-20 cm	6801074	3338746	93,95	93,82	Keramiikkaa, punasavi, kylkipala	Lasitettu ja koristeltu astian kylkipala, nuorempaa punasavikeramiikkaa. Toinen pinta puuttuu. Palassa ruskean lasitteen ja vaaleankeltaisen valkosavilietteen muodostamia raitoja eli ns. bolus-koristelua.	1	2
KM 2007072	4	203	Sekoittunut multa	7-20 cm	6801074	3338746	93,95	93,82	Keramiikkaa, kylkipala	Lasittamaton, väritään vaalean harmaanruskea kylkipala. Puna- tai harmaasavikeramiikkaa. Toinen pinta puuttuu. Pintaan sivelty vaaleanruskea saviliete, sivelyn jäljet näkyvissä.	1	2
KM 2007072	5	203	Sekoittunut multa	7-20 cm	6801074	3338746	93,95	93,82	Piitä	Toinen pala harmaanmustaa piitä, toinen lastumainen iskos vaaleanruskeaa, sameaa, ehkä palanutta piitä. Iskennän jälkiä.	2	<1

VALKEAKOSKI, VANHAKYLÄ 2007 Luettelo MV:n RHO:n kokoelmiin luetteloiduista löydöistä

Kalle Luoto

KM 2007072, diar. pvm 21.9.2007

Luetteloinut Reetta Kivistö

KM numero	Ala-numero	Koe-kuoppa	Konteksti	Löytö-syvyys	P	I	Z1	Z2	Laji	Kuvaus	Kpl	Paino (g)
KM 2007072	6	203	Sekoittunut multa	7-20 cm	6801074	3338746	93,95	93,82	Kvartsiesine	Poikkiteräinen, nelisivuinen kvartsikärki. Terä muotoiltu toiselta puolelta viistoksi. Kirkasta hyvälaatuista kvartsia. Mitat 27 x 15 x 6 mm, terän pituus noin 15 mm.	1	3
KM 2007072	7	203	Sekoittunut multa	7-20 cm	6801074	3338746	93,95	93,82	Kvartsi-iskoksia	Valkoista, ruskeankirjavaa kvartsia tai lähes kvartsiittia. Joukossa mahdollinen raaka-ainekimpale.	5	30
KM 2007072	8	203	Sekoittunut multa	7-20 cm	6801074	3338746	93,95	93,82	Astialasia	Kylkipala paksua, vihreää astialasia, iridisoitunutta. Palassa on aaltomaista muotoilua.	1	11
KM 2007072	9	203	Sekoittunut multa	7-20 cm	6801074	3338746	93,95	93,82	Palanutta luuta		5	<1
KM 2007072	10	203	Sekoittunut multa	7-20 cm	6801074	3338746	93,95	93,82	Kuonaa	Savikuonaa, johon on sekoittunut muita materiaaleja.	2	1
KM 2007072	11	203	Mullansekainen hiekka	20-27 cm	6801074	3338746	93,82	93,75	Kvartsi-iskoksia	Pieniä lastuja valkoista tai hieman ruskehtavaa, läpikuultavaa kvartsia.	7	2
KM 2007072	12	204	Sekoittunut multa	6-18 cm	6801074	3338744	94,18	94,06	Rautaveitsi	Ruodollinen rautaveitsi tai puukko, väkäseläinen. Mitat 154 x 20 x 5 mm. Terän mitat 83 x 20 x 4 mm.	1	24
KM 2007072	13	204	Sekoittunut multa	6-18 cm	6801074	3338744	94,18	94,06	Keramiikkaa, punasavi, reuna- ja kylkipaloja	Lasitettua nuorempaa punasavikeramiikkaa. Isoin paloista molemmin puolin lasitettu vadin tai kulhon reunapala, jossa molemmat pinnat tallella. Muut kolme pieniä kylkipaloja, joista toinen pinta puuttuu. Palat vaikuttaisivat olevan kahdesta eri astiasta. Kaksi palaa on vaaleanruskeaa keramiikkaa, joissa punertavanruskea laikukas lasite; näistä toinen on iso reunapala. Toiset kaksi palaa punertavanruskeaa keramiikkaa, joissa ruskea laikukas lasite.	4	36

VALKEAKOSKI, VANHAKYLÄ 2007 Luettelo MV:n RHO:n kokoelmiin luetteloiduista löydöistä

Kalle Luoto

KM 2007072, diar. pvm 21.9.2007

Luetteloinut Reetta Kivistö

<i>KM numero</i>	<i>Ala-numero</i>	<i>Koe-kuoppa</i>	<i>Konteksti</i>	<i>Löytö-syvyys</i>	<i>P</i>	<i>I</i>	<i>Z1</i>	<i>Z2</i>	<i>Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino (g)</i>
KM 2007072	14	204	Sekoittunut multa	6-18 cm	6801074	3338744	94,18	94,06	Palanutta luuta		2	<1
KM 2007072	15	204	Mullansekainen hiekka	18-22 cm	6801074	3338744	94,18	94,06	Piitä	Vaaleanruskeaa, sameaa, mahdollisesti palanutta piitä. Iskennän jälkiä.	1	2
KM 2007072	16	205	Sekoittunut multa	8-19 cm	6801069	3338739	93,76	93,63	Rautaesineen katkelma	Rautanaulan, kulmaraudan tms. katkennut taitoksesta. Kapenee ja ohenee kärkeä kohti. Mitat 103 mm x 9 x 7 – 3 x 2 mm.	1	23
KM 2007072	17	205	Sekoittunut multa	8-19 cm	6801069	3338739	93,76	93,63	Keramiikkaa, punasavi, kylkipaloja	Pieniä murusia punasavikeramiikkaa, lasitettuja kylkipaloja. Toisessa palassa molemmat pinnat, toisessa toinen pinta tallella. Lasite vaaleanruskean laikukas ja karhea, kuin hiekkainen, vain toisella pinnalla.	2	<1
KM 2007072	18	205	Sekoittunut multa	8-19 cm	6801069	3338739	93,76	93,63	Astialasia	Kylkipala ruskehtavanvihreää lasia, runsaasti pitkänomaisia ilmakuplia. Hieman irisoitunutta.	1	2
KM 2007072	19	205	Sekoittunut multa	8-19 cm	6801069	3338739	93,76	93,63	Palanutta luuta		5	1
KM 2007072	20	205	Vaaleanruskea hiekka (moreeni)	19-32 cm	6801069	3338739	93,76	93,63	Liitupiipun pesän katkelma	Pesän puolikas ruotsalaisvalmisteisesta simpukkakoristeisesta liitupiipusta. Yläreunassa pystysuoraa viivoitusta. Pesän yläosa karstaantunut. Pesän pituus 41 mm, paksuus 3-10 mm.	1	9

VALKEAKOSKI, VANHAKYLÄ 2007 Luettelo MV:n RHO:n kokoelmiin luetteloiduista löydöistä
Kalle Luoto
KM 2007072, diar. pvm 21.9.2007

Luetteloinut Reetta Kivistö

<i>KM numero</i>	<i>Ala-numero</i>	<i>Koe-kuoppa</i>	<i>Konteksti</i>	<i>Löytö-syvyys</i>	<i>P</i>	<i>I</i>	<i>Z1</i>	<i>Z2</i>	<i>Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino (g)</i>
KM 2007072	21	205	Vaaleanruskea hiekka (moreeni)	19-32 cm	6801069	3338739	93,76	93,63	Keramiikkaa, punasavi, reunapala	Lasitettu ja koristeltu vadin tai kulhon reunapa nuorempaa punasavikeramiikkaa. Ulkopinta puuttuu. Sisäpinnassa ruskea lasite, yläreunassa lasitteen ulkopuolinen valkoinen valkosavilieteraita, eli ns. bolus-koristelua.	1	1
KM 2007072	22	206	Sekoittunut multa	6-18 cm	6801074	3338733	94,10	93,98	Keramiikkaa, punasavi, kylkipala	Toiselta puolelta lasitettu kylkipala tiivistä punasavikeramiikkaa. Molemmat pinnat tallella. Vihertävän ruskea lasite. Mahdollisesti kaakelista.	1	7
KM 2007072	23	207	Hiekkansekainen multa	20-25 cm	6801085	3338749	93,57	93,54	Rautanupi tai hevosenkenkänauha	Lyhyt ja paksukantainen rautainen nupi tai naula, mahdollisesti myös hevosenkenkänauha. Nelisivuinen, kartiomaisen kannan halkaisija 12 mm. Pituus 20 mm, josta kanta 7-8 mm, pyöreä varsi lyhyt ja voimakkaasti terää kohti oheneva.	1	4
KM 2007072	24	207	Hiekkansekainen multa	20-25 cm	6801085	3338749	93,57	93,54	Palanutta luuta		1	<1
KM 2007072	25	209	Sekoittunut multa	0-20 cm	6801085	3338763	93,12	92,92	Rautanauha	Rautainen takonauha. Kanta epäsäännöllisen nelisivuinen, varsi nelikulmainen ja hieman terää kohti oheneva. Ohenee hieman kärkeä kohti. Taipunut 90° noin 20 mm päässä kannasta. Mitat 105 x 5 x 4 mm.	1	
KM 2007072	26	212	Multa tai hiekkansek.multa	0-20 cm	6801063	3338736	93,32	93,12	Keramiikkaa, punasavi, kylkipala	Punasavikeramiikkaa, toiselta puolelta lasitettu ja koristeltu astian kylkipala. Molemmat pinnat tallella. Palassa ruskean lasitteen ja keltaisen valkosavilietteen muodostamia raitoja eli ns. bolus-koristelua.	1	6

VALKEAKOSKI, VANHAKYLÄ 2007 Luettelo MV:n RHO:n kokoelmiin luetteloiduista löydöistä

Kalle Luoto

KM 2007072, diar. pvm 21.9.2007

Luetteloinut Reetta Kivistö

KM numero	Ala-numero	Koe-kuoppa	Konteksti	Löytö-syvyys	P	I	Z1	Z2	Laji	Kuvaus	Kpl	Paino (g)
KM 2007072	27	212	Multa tai hiekanssek.multa	0-20 cm	6801063	3338736	93,32	93,12	Piitä	Vaaleanruskeaa piitä. Isompi pala pyöreäksi lohjennut lastu, jonka kannassa retusointia. Toinen terävä pala, jossa iskennän jälkiä.	2	1
KM 2007072	28	213	Sekoittunut multa	8-20 cm	6801070	3338747	93,76	93,64	Sormus	Sormus, kuparia tms., koristeena alareunaa kiertävä kohoviiva. Halkaisija ulkopinnasta 21 mm, sisäpinnasta 18 mm. Paksuus vajaa 2 mm. Sisäpinnassa tikkukirjaimin teksti ELEKT. GIKT. O. ALB. NILSSON ESKILSTUNA. Kyseessä on ilmeisesti kansanlääketieteen tuntema "kihtisormus" ("elektrisk giktring"), kupari- tai sinkkisekoitteinen kihdin ja reumatismin hoitoon tarkoitettu väline.	1	3
KM 2007072	29	213	Sekoittunut multa	8-20 cm	6801070	3338747	93,76	93,64	Kivihioin	Nelisivuinen hioin tummanharmaata kiilleliusketta. Hiomisen jälkiä pitkän sivun reunassa. Mitat 150 x 53 x 20.	1	278
KM 2007072	30	213	Sekoittunut multa	8-20 cm	6801070	3338747	93,76	93,64	Piitä	Tummanharmaata, osittain ruskehtavaa piitä. Reunoissa iskemisen jälkiä. Toinen pala mahdollisesti tuluspiitä, toinen lastumainen iskos.	2	3
KM 2007072	31	213	Sekoittunut multa	8-20 cm	6801070	3338747	93,76	93,64	Palanutta luuta		1	<1
KM 2007072	32	214	Multa tai hiekanssek.multa	0-31 cm	6801067	3338736	93,61	93,30	Palanutta luuta		1	<1
KM 2007072	33	215	Hiekanssekainen multa	19-21 cm	6801068	3338749	93,22	93,20	Keramiikkaa, punasavi, pohjapaloja	Sisäpinnalta lasitettuja paloja astian pohjasta, punasavikeramiikkaa. Molemmat pinnat tallella. Yhteensopivia ja samasta astiasta. Ruskea lasite. Palojen paksuus 10 – 12 mm.	3	56

VALKEAKOSKI, VANHAKYLÄ 2007 Luettelo MV:n RHO:n kokoelmiin luetteloiduista löydöistä

Kalle Luoto

KM 2007072, diar. pvm 21.9.2007

Luetteloinut Reetta Kivistö

<i>KM numero</i>	<i>Ala-numero</i>	<i>Koe-kuoppa</i>	<i>Konteksti</i>	<i>Löytö-syvyys</i>	<i>P</i>	<i>I</i>	<i>Z1</i>	<i>Z2</i>	<i>Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino (g)</i>
KM 2007072	34	217	Multa tai hiekasekainen multa	0-17 cm	6801070	3338729	93,65	93,48	Palanutta luuta		1	<1
KM 2007072	35	219	Multa tai hiekasekainen multa	0-34 cm	6801091	3338729	94,30	93,96	Astiasia	Hyvin tummanvihreää, lähes mustaa lasia, pinnassa sininen vivahde. Toinen paloista yhdeltä pinnalta sameaa ja osittain vaaleansinistä, palanutta? Palat ”möhkälemäisiä”, toisen palan paksuus 13 mm.	2	53
KM 2007072	36	221	Sekoittunut multa	0-20 cm	6801083	3338726	94,47	94,02	Kvartsi-iskos	Pieni lastu lähes kirkasta, läpikuultavaa kvartsia.	1	<1
KM 2007072	37	225	Sekoittunut multa	0-22 cm	6801076	3338737	94,40	94,18	Keramiikkaa, punasavi, reunapala	Sisäpinnalta lasitettu ja koristeltu astian kylkipala punasavikeramiikkaa. Molemmat pinnat tallella. Kirkkaan lasitteen alla kirjavaa, lähes mustaa maalauskoristelua, tai mahdollisesti ns. tiikerilasitusta. Paksuus 4 mm.	1	1
KM 2007072	38	225	Sekoittunut multa	0-22 cm	6801076	3338737	94,40	94,18	Keramiikkaa, punasavi, reunapala	Lasitettu kylkipala punasavikeramiikkaa. Toinen pinta puuttuu. Palassa hieman läpikuultava keltainen mattalasite tai maali mattapintaisen lasitteen alla.	1	<1
KM 2007072	39	226	Metsäsaareke 4, 1900-l:n kellarin lattia	-	6801080	3338733	93,88	93,53	Keramiikkaa	Sisäpinnalta lasitettu pala astian pohjasta. Tiivistä punasavikeramiikkaa. Molemmat pinnat tallella. Ruskea lasite. Paksuus 5 mm.	1	2

VALKEAKOSKI, VANHAKYLÄ 2007 Luettelo konservointiin lähetetyistä esineistä

Pirkanmaan maakuntamuseo / KYY / Kalle Luoto

Luettelo konservointiin lähetettävistä löydöistä

Luetteloinut Reetta Kivistö

Nro	KM Löytönumero	Koe- kuoppa	Konteksti	Löytö- syvyys	Laji	Kpl	Paino (g)	Mitat (mm)
1	KM 2007072:12	204	Multa	6-18 cm	Rautaveitsi	1	24	154x20x5 (terä 83x16x4)
2	KM 2007072:16	205	Multa	8-19 cm	Rautaesineen katkelma	1	23	103x 9x7 - 3x2
3	KM 2007072:23	207	Hiekanssek.multa	20-25 cm	Rautanupi / hevosenkenkänaula	1	4	20x12
4	KM 2007072:25	212	Multa / hiekanssek.multa	0-20 cm	Rautanaula	1	11	105x5x4

LUETTELO MUSTAVALKONEGATIIVEISTÄ
VALKEAKOSKI, VANHAKYLÄ
KOEKAIVAUS JA INVENTOINTI
KALLE LUOTO 2007

Valokuvat on kuvannut Kalle Luoto

Kuvat on luetteloitu Museoviraston rakennushistorian osaston kokoelmiin päänumerolla 125742 (diar. pvm 15.10.2007). Kaikkien negatiivien koko on 24 x 36.

Kuvan numero	Kuvan aihe	Kuvaus suunta	Päivämäärä
125742: 1	Yleiskuva tutkimusalueesta Penkkikoskentien ja Vanhakyläntien risteyksestä. Osa 1/5 panoraamasta.	S-N	6.8.
125742: 2	Yleiskuva tutkimusalueesta Penkkikoskentien ja Vanhakyläntien risteyksestä. Osa 2/5 panoraamasta.	SW-NE	6.8.
125742: 3	Yleiskuva tutkimusalueesta Penkkikoskentien ja Vanhakyläntien risteyksestä. Osa 3/5 panoraamasta.	W-E	6.8.
125742: 4	Yleiskuva tutkimusalueesta Penkkikoskentien ja Vanhakyläntien risteyksestä. Osa 4/5 panoraamasta.	NW-SE	6.8.
125742: 5	Yleiskuva tutkimusalueesta Penkkikoskentien ja Vanhakyläntien risteyksestä. Osa 5/5 panoraamasta.	N-S	6.8.
125742: 6	Koekuoppa 4. I dokumentointitaso.	S-N	9.8.
125742: 7	Koekuoppa 3. I dokumentointitaso.	E-W	9.8.
125742: 8	Koekuoppa 3. II dokumentointitaso.	E-W	10.8.
125742: 9	Koekuoppa 3. III dokumentointitaso.	E-W	10.8.
125742: 10	Koekuoppa 4. II dokumentointitaso.	E-W	10.8.
125742: 11	Koeoja I, sijainti. Taustalla tutkimusalueen läpi kulkevan sähkölinjan tolppa.	SE-NW	13.8.
125742: 12	Koeoja II.	E-W	13.8.
125742: 13	Koeoja IV.	E-W	13.8.
125742: 14	Koeoja III.	SE-NW	13.8.
125742: 15	Yleiskuva Koeoja III:n ympäristöstä,	SE-NW	13.8.

125742: 16	Koeoja VII.	SE-NW	13.8.
125742: 17	Koeoja V.	E-W	13.8.
125742: 18	1900-luvulla puretun rakennuksen kellari metsäsaarekkeessa 4.	SE-NW	17.8.
125742: 19	Kellari metsäsaarekkeessa 4. Kuvattu ylhäältä pintakerroksen poiston jälkeen.	E-W	17.8.
125742: 20	Kellari metsäsaarekkeessa 4. Päätykiveys.	SE-NW	17.8.
125742: 21	Kellari metsäsaarekkeessa 4. 1900-luvulle ajoitettu lattiapinta paljastettuna.	SE-NW	20.8.
125742: 22	Metsäsaareke 4. Lattian jäännökset kellariin kaivetussa koekuopassa 226.	E-W	21.8.
125742: 23	Metsäsaareke 4. Vasemmalla muuntaja, oikealla suuri lehtikuusi, jonka juurella tutkimusavustaja Reetta Kivistö.	E-W	24.8.
125742: 24	Metsäsaarekkeen 4 itäosassa oleva kivirakenne.	SE-NW	24.8.
125742: 25	Näkymä metsäsaarekkeesta 4 kohti metsäsaarekettä 1.	NNW- SSE	24.8.

LUETTELO DIGITAALISISTA INVENTOINTI- JA
KOEKAIVAUSKUVISTA

VALKEAKOSKI, VANHAKYLÄ

KOEKAIVAUS JA INVENTOINTI

KALLE LUOTO 2007

Valokuvat on kuvannut Kalle Luoto

Kuvat on talletettu Tampereen museoiden/ Pirkanmaan maakuntamuseon
kulttuuriympäristöyksikön kokoelmiin.

Kuvan numero	Kuvan aihe	Kuvaus suunta	Päivämäärä
9916	Yleiskuva tutkimusalueesta Penkkikoskentien ja Vanhakyläntien risteyksestä. Osa 1/9 panoraamasta.	S-N	6.8.
9917	Yleiskuva tutkimusalueesta Penkkikoskentien ja Vanhakyläntien risteyksestä. Osa 2/9 panoraamasta.	SW-NE	6.8.
9918	Yleiskuva tutkimusalueesta Penkkikoskentien ja Vanhakyläntien risteyksestä. Osa 3/9 panoraamasta.	W-E	6.8.
9919	Yleiskuva tutkimusalueesta Penkkikoskentien ja Vanhakyläntien risteyksestä. Osa 4/9 panoraamasta.	NW-SE	6.8.
9920	Yleiskuva tutkimusalueesta Penkkikoskentien ja Vanhakyläntien risteyksestä. Osa 5/9 panoraamasta.	N-S	6.8.
9921	Yleiskuva tutkimusalueesta Penkkikoskentien ja Vanhakyläntien risteyksestä. Osa 6/9 panoraamasta.	NE-SW	6.8.
9922	Yleiskuva tutkimusalueesta Penkkikoskentien ja Vanhakyläntien risteyksestä. Kuvassa Valkeakosken ratsastuskeskus. Osa 7/9 panoraamasta.	E-W	6.8.
9923	Yleiskuva tutkimusalueesta Penkkikoskentien ja Vanhakyläntien risteyksestä. Osa 8/9 panoraamasta.	SE-NW	6.8.
9924	Yleiskuva tutkimusalueesta Penkkikoskentien ja Vanhakyläntien risteyksestä. Osa 9/9 panoraamasta.	S-N	6.8.

9925	Koekuoppa 4. I dokumentointitaso.	S-N	9.8.
9926	Koekuoppa 4. I dokumentointitaso.	S-N	9.8.
9927	Koekuoppa 3. I dokumentointitaso.	E-W	9.8.
9928	Koekuoppa 3. I dokumentointitaso.	E-W	9.8.
9929	Koekuoppa 3. II dokumentointitaso.	E-W	10.8
9930	Koekuoppa 3. II dokumentointitaso, länsipää. Kuvattu ylhäältä.	N-S	10.8
9931	Koekuoppa 3. II dokumentointitaso, itäpää. Kuvattu ylhäältä.	N-S	10.8
9932	Koekuoppa 3. III dokumentointitaso.	E-W	10.8
9933	Koekuoppa 3. III dokumentointitaso, länsiosa. Kuvattu ylhäältä.	N-S	10.8
9934	Koekuoppa 3. III dokumentointitaso, itäosa. Kuvattu ylhäältä.	N-S	10.8
9935	Koekuoppa 4. pohja.	S-N	10.8
9936	Koekuoppa 4, pohja, luoteisosa.	E-W	10.8
9937	Koekuoppa 4, pohja, kaakkoisosa.	E-W	10.8
9938	Koeoja I. Taustalla oikeassa yläkulmassa tutkimusalueen läpikulkevaan sähkölinjaan kuuluva pylväs.	SE-NW	13.8
9939	Koeoja I.	SE-NW	13.8
9940	Koeoja I.	SE-NW	13.8
9941	Koeoja I. Taustalla oikeassa yläkulmassa tutkimusalueen läpikulkevaan sähkölinjaan kuuluva pylväs.	SE-NW	13.8
9942	Koeoja II. Koeojan savi ei läpäissyt vettä, joten sateen jälkeen koeoja muuttui ojaksi.	E-W	13.8
9943	Koeoja IV.	E-W	13.8
9944	Koeoja IV.	E-W	13.8
9945	Koeoja IV, oikealla tutkimusalueen läpi kulkevaan sähkölinjaan kuuluva muuntaja.	E-W	13.8

9946	Koeoja VII.	SE-NW	17.8
9947	Koeoja VII, taustalla pallokenttä.	SE-NW	17.8
9948	Koeoja VII, taustalla pallokenttä.	SE-NW	17.8
9949	Koeoja V. Oikealla ylhäällä metsäsaareke 1.	E-W	17.8
9950	Koeoja V.	E-W	17.8
9951	Kellari metsäsaarekkeessa 4.	SE-NW	17.8
9952	Kellari metsäsaarekkeessa 4.	SE-NW	17.8
9953	Kellari metsäsaarekkeessa 4.	SE-NW	17.8
9954	Koekuoppa 201, metsäsaareke 4. Kuopan pohjalla vasemmalla kiven alapuolella suorakaiteen mallinen kulttuurimaaläikkä.	SE-NW	20.8
9955	Koekuoppa 201, metsäsaareke 4. Kuopan pohjalla vasemmalla kiven alapuolella suorakaiteen mallinen kulttuurimaaläikkä.	SE-NW	20.8
9956	Kellari metsäsaarekkeessa 4. 1900-luvun lattiapinta paljastettu.	SE-NW	20.8
9957	Kellari metsäsaarekkeessa 4. 1900-luvun lattiapinta paljastettu.	SE-NW	20.8
9958	Kellari metsäsaarekkeessa 4. 1900-luvun lattiapinta paljastettu.	SE-NW	20.8
9959	Metsäsaareke 4 inventointialueella. Osa 1/2 panoraamasta.	NE-SW	21.8
9960	Metsäsaareke 4 inventointialueella. Osa 2/2 panoraamasta.	E-W	21.8
9961	Näkymä metsäsaarekkeen 4 lähimaastosta metsäsaareke 1: suuntaan.	N-S	21.8
9962	Metsäsaareke 4. Lattian jäännökset. Vasemmassa reunassa lautaa ja pikeä.	E-W	21.8
9963	Lattian jäännökset. Vasemmassa reunassa lautaa ja pikeä.	E-W	21.8
9964	Metsäsaareke 4. Kuvassa vasemmalla tutkimusalueen läpi kulkevaan sähkölinjaan kuuluva muuntaja, keskellä	E-W	24.8

omenapuu ja keskellä oikealla suuri lehtikuusi. Tutkimuksen mielenkiintoisimmat löydöt tehtiin kuvassa näkyvältä alueelta. Tutkimuksiin osallistunut Juuso Vattulainen lehtikuusen juurella.

9965	Metsäsaarekkeen 4 itäosassa oleva heinien ja muun kasvillisuuden peittämä kivirakenne koekuopan 211 läheisyydessä.	SE-NW	24.8
9966	Näkymä metsäsaarekkeelta 4 kohti etelää.	NNW-SSE	24.8
9967	Näkymä metsäsaarekkeelta 4 kohti etelää.	NNW-SSE	24.8
9968	Näkymä metsäsaarekkeelta 4 kohti etelää.	NNW-SSE	24.8
9969	Näkymä metsäsaarekkeelta 4 kohti etelää.	NE-SW	24.8
9970	Näkymä metsäsaarekkeelta 4 kohti lounasta koekuopan 217 lähistöltä. Vasemmalla tutkimusalueen läpi kulkevaan sähkölinjaan kuuluva muuntaja.	NE-SW	24.8

Valkeakoski Vanhakylä 2007
VALKEAKOSKI, VANHAKYLÄ
KOEKAIVAUS JA INVENTOINTI,
KALLE LUOTO 2007

Liite 7: Kuvataulu mustavalkovalokuvista

125742: 1

Yleiskuva tutkimusalueesta
Penkkikoskentien ja Vanhakyläntien
risteyksestä. Osa 1/5 panoraamasta.
S-N 6.8.

125742: 2

Yleiskuva tutkimusalueesta
Penkkikoskentien ja Vanhakyläntien
risteyksestä. Osa 2/5 panoraamasta.
SW-NE 6.8.

125742: 3

Yleiskuva tutkimusalueesta
Penkkikoskentien ja Vanhakyläntien
risteyksestä. Osa 3/5 panoraamasta.
W-E 6.8.

125742: 4

Yleiskuva tutkimusalueesta
Penkkikoskentien ja Vanhakyläntien
risteyksestä. Osa 4/5 panoraamasta.
NW-SE 6.8.

125742: 5

Yleiskuva tutkimusalueesta
Penkkikoskentien ja Vanhakyläntien
risteyksestä. Osa 5/5 panoraamasta.
N-S 6.8.

125742: 6

Koekuoppa 4. I dokumentointitaso.
S-N 9.8.

125742: 7

Koekuoppa 3. I dokumentointitaso.
E-W 9.8.

125742: 8

Koekuoppa 3. II dokumentointitaso.
E-W 10.8.

125742: 9

Koekuoppa 3. III dokumentointitaso.
E-W 10.8.

125742: 10

Koekuoppa 4. II dokumentointitaso.
E-W 10.8.

125742: 11

Koeoja I, sijainti. Taustalla
tutkimusalueen läpi kulkevan
sähkölinjan tolppa.

SE-NW 13.8.

125742: 12

Koeoja II.
E-W 13.8.

125742: 13

Koeoja IV.
E-W 13.8.

125742: 14
Koeja III.
SE-NW 13.8.

125742: 15
Yleiskuva Koeja III:n ympäristöstä,
vasemmalla muuntaja.
SE-NW 13.8.

125742: 16
Koeja VII.
SE-NW 13.8.

125742: 17
Koeja V.
E-W 13.8.

125742: 18

1900-luvulla puretun rakennuksen
kellari metsäsaarekkeessa 4.

SE-NW 17.8.

125742: 19

Kellari metsäsaarekkeessa 4. Kuvattu
ylhäältä pintakerroksen poiston
jälkeen.

E-W 17.8.

125742: 20

Kellari metsäsaarekkeessa 4.
Päätykiveys.

SE-NW 17.8.

125742: 21

Kellari metsäsaarekkeessa 4. 1900-
luvulle ajoitettu lattiapinta paljastettuna.

SE-NW 20.8.

125742: 22

Metsäsaareke 4. Lattian jäännökset
kellariin kaivetussa koekuopassa 226.

E-W 21.8.

125742: 23

Metsäsaareke 4. Vasemmalla muuntaja,
oikealla suuri lehtikuusi, jonka juurella
tutkimusavustaja Reetta Kivistö.

E-W 24.8.

125742: 24

Metsäsaarekkeen 4 itäosassa oleva
kivirakenne.

SE-NW 24.8.

125742: 25

Näkymä metsäsaarekkeesta 4 kohti
metsäsaarekettä 1.

NNW-SSE 24.8.

LÖYTÖ- JA ESINEKUVALUETTELO
VALKEAKOSKI, VANHAKYLÄ
KOEKAIVAUS JA INVENTOINTI
KALLE LUOTO 2007

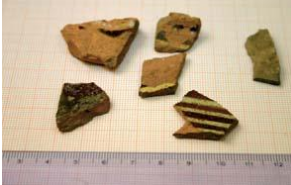
Esinekuvaluetteloon on kuvattu ensisijaisesti kaivauksilla talteen otetut, mutta jälkityövaiheessa poistetut löydöt. Suuremmat kuvat esineistä on talletettu digitaalikuvina kertomukseen liittyvälle CD levyllä. Taulukossa ensimmäinen sarake kuvaa kaivausten sisäistä löytöluetteloa, joka ei ole sama kuin Museoviraston rakennushistorian osastolle toimitettuun löytöluettelon numero. Seuraavassa sarakkeessa on "KM 2007072 alanimero" sarake kertoo Museoviraston kokoelmiin talletetun löydön numeron.

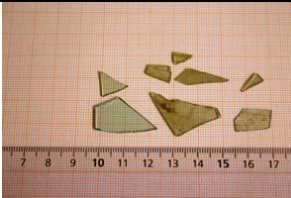
Kaivauksen löytönumero	KM 2007072 Ala-numero	Koe-kuoppa	Konteksti	Laji	Esineiden lukumäärä	Kuvan numero	Kuva
1		VI	Peltomulta	Hevosenkenkänaula	1	001	
2		1	Peltomulta	Rautanaula	1	002	
3		1	Peltomulta	Raha, 10 markkaa vuodelta 1953	1	003A, 003B	

4		2	Multa/mullan sek.hiesu	Rautanaula	1	004	
5		3	Humuspit. pintamaa	Hevosenkenkä	1	005	
6		3	Humuspit. pintamaa	Raha, 1 penni vuodelta 1967	1	006A, 006B	
7		3	Humuspit. pintamaa	Rautanauvoja ja -katkelmia	12	007	
8		3	Ruskea hiesu	Rautanaula, palopatinaa	1	008	

9		201	Pelto-/puutarhamulta	Rautanauloja	5	009	
10	1	201	Pelto-/puutarhamulta	Keramiikkaa, punasavi, kylkipala	1	010A, 010B	
11		201	Pelto-/puutarhamulta	Posliinia	2	011	
12		201	Pelto-/puutarhamulta	Luuta	1	012	
13		202	Pelto-/puutarhamulta	Rautanaula	1	013	
14		202	Pelto-/puutarhamulta	Posliinia	1	014	

15		202	Pelto-/puutarhamulta	Luuta	1	015	
16		203	Multa	Raha, 25 penniä vuodelta 1941	1	016A, 016B	
17		203	Multa	Rautanauloja	10	017	
18		203	Multa	Rautaesine, niitti tms.	1	018	
19		203	Multa	Metallilevyn katkelma	1	019	
20	2	203	Multa	Keramiikkaa, punasavi, kylkipaloja	4	020-21- 22A, 020-21- 22B	

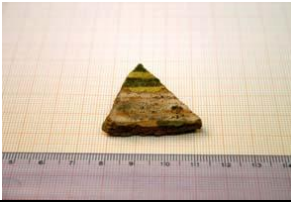

21	3	203	Multa	Keramiikkaa, punasavi, kylkipala	1	020-21-22A, 020-21-22B	Sama kuin edellä
22	4	203	Multa	Keramiikkaa, kylkipala	1	020-21-22A, 020-21-22B	Sama kuin edellä
23	5	203	Multa	Piitä	2		Ei kuvaa
24	6	203	Multa	Kvartsiesine	1	024A, 024B	
25	7	203	Multa	Kvartsi-iskoksia	5	026A, 026B	
26	8	203	Multa	Astialasia	1		Ei kuvaa
27		203	Multa	Modernia tasolasia, osa iridisoitunutta	8	027	
28	9	203	Multa	Palanutta luuta	5		Ei kuvaa
29	10	203	Multa	Kuonaa	2		Ei kuvaa

30		203	Multa	Hammas	1	030	
31		203	Mullan sek.hiekka	Metalliesineen katkelma	1	031A, 031B	
32	11	203	Mullan sek.hiekka	Kvartsi-iskoksia	7	Ei kuvaa	
33		203	Mullan sek.hiekka	Hammas	1	033	
34	12	204	Multa	Rautaveitsi	1	034A, 034B	
35		204	Multa	Rautanauvoja	2	035	

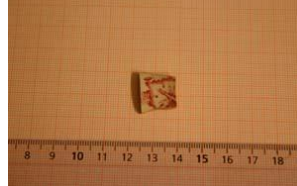
36	13	204	Multa	Keramiikkaa, punasavi, reuna- ja kylkipaloja	4	036A,036B	
37	14	204	Multa	Palanutta luuta	2		
38		204	Multa	Luuta	1	038	
39	15	204	Mullan sek.hiekka	Piitä	1		Ei kuvaa
40	16	205	Multa	Rautaesineen katkelma	1	040-41	
41		205	Multa	Rautanaula	1	040-41	Sama kuin edellä
42		205	Multa	Nappi, metallia	1	042A, 042B	
43	17	205	Multa	Keramiikkaa, punasavi, kylkipaloja	2	043A, 043B	
44	18	205	Multa	Astiasia	1		Ei kuvaa
45	19	205	Multa	Palanutta luuta	5		Ei kuvaa

46	20	205	Vaaleanrusk.hiekka	Liitupiipun pesän katkelma	1	046A, 046B	
47	21	205	Vaaleanrusk.hiekka	Keramiikkaa, punasavi, reunapala	1	047A, 047B	
48		206	Multa	Hevosenkenkänaula	1	048-49	
49		206	Multa	Rautanaula	1	048-49	Sama kuin edellä
50	22	206	Multa	Keramiikkaa, punasavi, kylkipala	1	050A, 050B	
51		206	Multa	Posliinia	1	051	

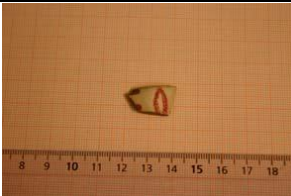

52	23	207	Hiekansek.multa	Rautanupi / hevosenkenkänäula	1	052	
53	24	207	Hiekansek.multa	Palanutta luuta	1		Ei kuvaa
54	25	209	Multa	Rautanäula	1	054	
55		211	Multa	Haarukka	1	055A, 055B	
56		211	Multa	Rautanäulan katkelmia	4	056	
57		212	Multa/hiekansek.multa	Rautanäula	1	057-58	
58		212	Multa/hiekansek.multa	Rautanäula	1	057-58	Sama kuin edellä

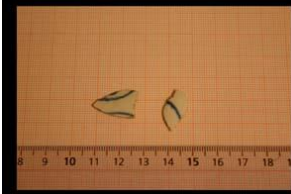

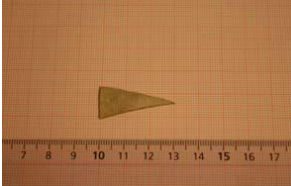
59	26	212	Multa/hiekanssek.multa	Keramiikkaa, punasavi, kylkipala	1	059A, 059B	
60	27	212	Multa/hiekanssek.multa	Piitä	2		Ei kuvaa
61	28	213	Multa	Sormus	1		Ei kuvaa
62		213	Multa	Hevosenkenkänauloja	2	062-63	
63		213	Multa	Rautanauloja	2	062-63	Sama kuin edellä
64		213	Multa	Metalliesineen katkelmia	2	064	
65	29	213	Multa	Kivihioin	1		Ei kuvaa
66	30	213	Multa	Piitä	2		Ei kuvaa
67		213	Multa	Modernia punasavikeramiikkaa	2	067A, 067B	
68		213	Multa	Modernia astialasia	1	068	

69		213	Multa	Modernia tasolasia	1	069	
70	31	213	Multa	Palanutta luuta	1		Ei kuvaa
71		213	Multa	Luuta	2	071	
72		213	Jätekuoppa	Luuta	10	072	
73		213	Jätekuopan pohja	Rautanaulan katkelma	1	073	
74		213	Jätekuopan pohja	Posliinia	1	074	

75		214	Multa/hiekasek.multa	Rautanaula	1	075	
76	32	214	Multa/hiekasek.multa	Palanutta luuta	1		Ei kuvaa
77	33	215	Hiekasek.multa	Keramiikkaa, punasavi, pohjapaloja	3	077A, 077B	
78	34	217	Multa/hiekasek.multa	Palanutta luuta	1		Ei kuvaa
79		218	Multa	Rautanaula	1	079	
80		219	Multa/hiekasek.multa	Raha, 1 markka vuodelta 1929	1	080A, 080B	
81		219	Multa/hiekasek.multa	Hevosenkenkänauloja	2	081-82	
82		219	Multa/hiekasek.multa	Rautanauvoja	2	081-82	Sama kuin edellä

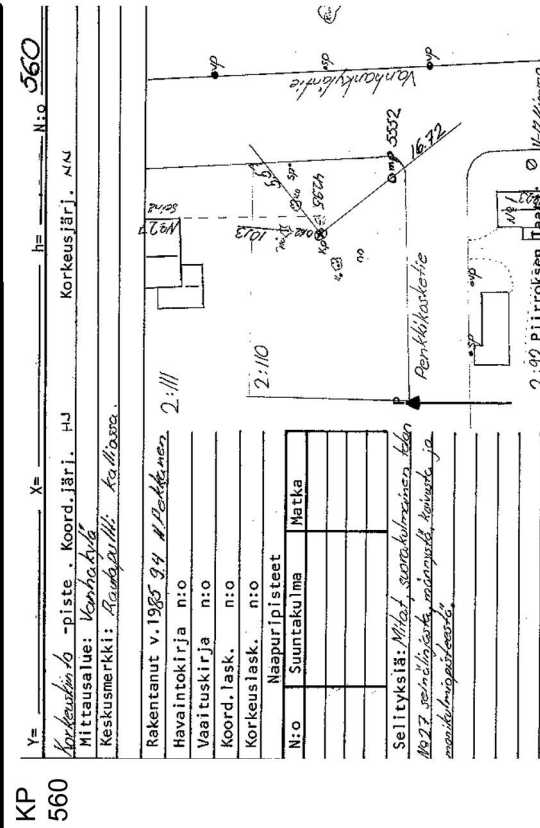
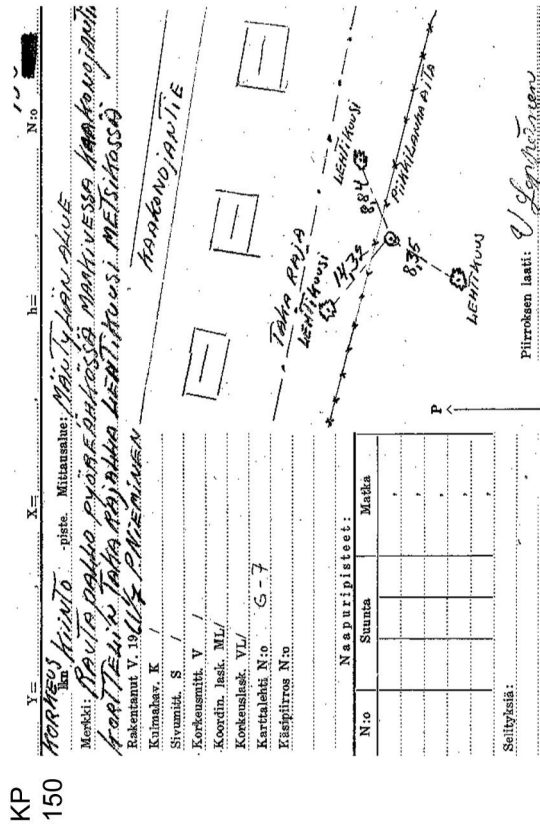
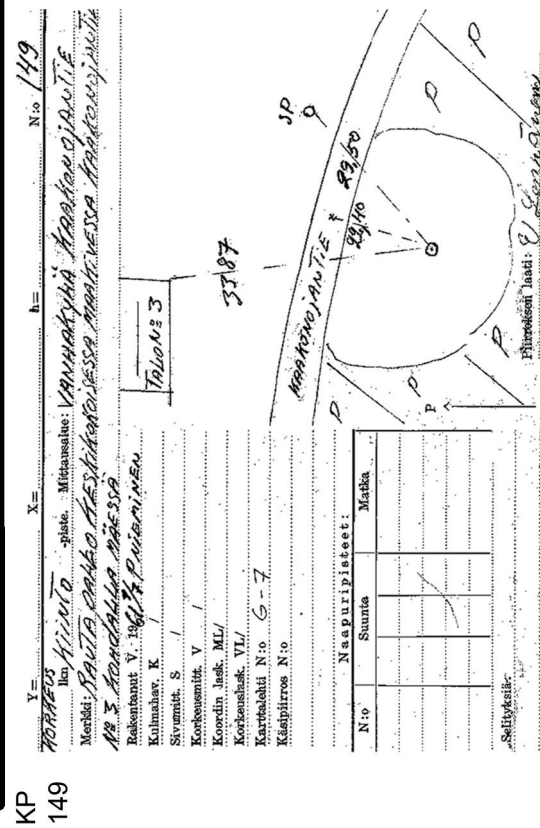
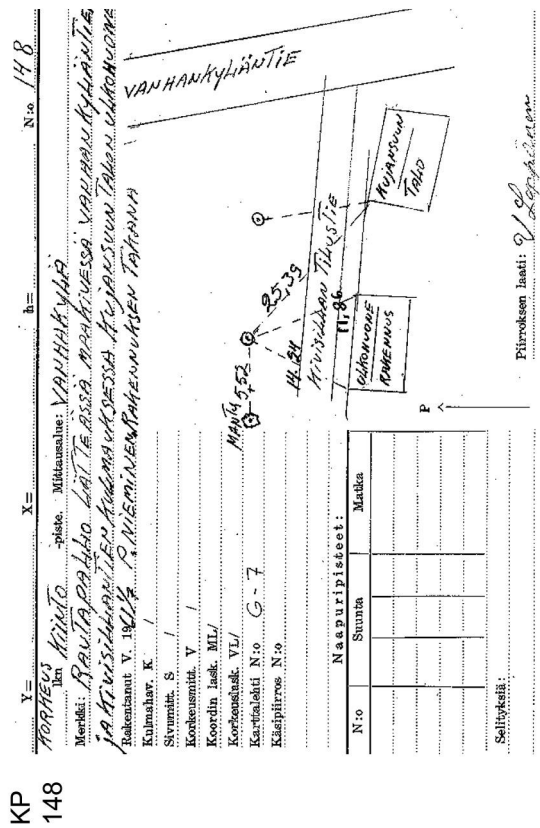
83		219	Multa/hiekasek.multa	Metalliesineen katkelma	1	083A, 083B	
84	35	219	Multa/hiekasek.multa	Astialasia	2	084A, 084B	
85		220	Multa	Rautanauvoja	2	085	
86	36	221	Multa	Kvartsi-iskos	1	Ei kuvaa	
87		221	Multa	Posliinia	1	087	
88		223	Multa	Rautanauvoja	4	088	

89	37	225	Multa	Keramiikkaa, punasavi, reunapala	1	089	
90	38	225	Multa	Keramiikkaa, punasavi, reunapala	1	090	
91		225	Multa	Posliinia	2	091	
92		226	Kellarin seinämästä	Nappi, helmiäistä ja puuta	1	092A, 092B	
93	39	226	N-pään koekuopasta	Keramiikkaa	1	093A, 093B	
94		226	N-pään koekuopasta	Modernia tasolasia	8	094	

Valkeakoski Vanhakylä 2007
 Piste Korkeus (m mpy)
 148 94.815
 149 94.297
 150 95.284
 560 91.695

LIITE 9: Luettelo korkeuskiintopisteistä

Yhdistelmäkuva digitaalikuvista DSCN 9917 ja DSCN 9918. Yleiskuva tutkimusalueesta. Vasemmalla metsäsaareke 1, taustalla saareke 2 ja oikealla saareke 3. Kuvan keskellä peltoalue, jolle muinaisjäänös oli vuonna 2002 rajattu. Kuvaaja ja kuvankäsittely Kalle Luoto.

Yhdistelmäkuva digitaalikuvista DSCN9923 ja DSCN9924. Vasemmalla Valkeakosken ratsastuskeskus, keskellä Penkkikoskentie ja Vanhakyläntien risteys, oikeassa laidassa Vanhakyläntien itäpuolella oli tutkimusalue vuonna 2007. Kuvaaja ja kuvankäsittely Kalle Luoto.

Yhdistelmäkuva digitaalikuvista DSCN9959 ja DSCN9960. Kuvassa metsäsaareke 4. Kuvaaja ja kuvankäsittely Kalle Luoto.